Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ – ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ο μύθος ότι το κράτος εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον καταρρέει από όλες τις πλευρές. Καταρρέει στις μεταφορές, εκεί όπου η «ασφάλεια» μετρήθηκε σε νεκρούς στα Τέμπη. Καταρρέει στην υγεία, που λειτουργεί σε μόνιμη κατάσταση κρίσης. Καταρρέει στην ενέργεια, παραδομένη σε μονοπώλια. Καταρρέει στην κατοικία, που μετατράπηκε από κοινωνικό δικαίωμα σε επενδυτικό προϊόν. Και σήμερα καταρρέει με τον πιο ωμό τρόπο στην αγροτική παραγωγή. Η εικόνα των αγροτών στους δρόμους είναι το ορατό αποτέλεσμα ενός συστήματος όπου κομματικές, κρατικές και καπιταλιστικές ελίτ διαχειρίζονται δημόσιους πόρους ως ιδιοκτησία τους, μεταφέροντας το κόστος των κρίσεων σε εκείνους που δεν έχουν καμία θεσμική ισχύ.

Το σκάνδαλο στον ΟΠΕΚΕΠΕ και η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας δεν αποκάλυψαν απλώς πρακτικές διαφθοράς. Αποκάλυψαν τον τρόπο με τον οποίο η αγροτική πολιτική έχει μετατραπεί σε πεδίο πελατειακών δικτύων, πολιτικής κάλυψης και οικονομικής αρπαγής. Την ίδια στιγμή που μεσάζοντες, «ημέτεροι» και επιχειρηματικά κυκλώματα απομυζούσαν κοινοτικούς πόρους, χιλιάδες πραγματικοί παραγωγοί εξαρτήθηκαν πλήρως από μια ροή χρήματος που ελέγχεται από μηχανισμούς στους οποίους δεν έχουν καμία πρόσβαση. Όταν αυτό το σύστημα μπλοκάρει, η παραγωγή παγώνει και όχι επειδή οι αγρότες δεν παράγουν.

Η κρίση πληρωμών είναι δομικό χαρακτηριστικό του κράτους που λειτουργεί ως διαμεσολαβητής ανάμεσα σε ευρωπαϊκά κονδύλια και εγχώρια δίκτυα εξουσίας. Οι έλεγχοι, αναγκαίοι για τη στοιχειώδη αποκατάσταση της νομιμότητας, μετατρέπονται σε όπλο μαζικής τιμωρίας των πιο αδύναμων. Η διαφθορά παραμένει συστημική, ενώ η «εξυγίανση» εφαρμόζεται οριζόντια στους σε

βάρος των αδύναμων.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης παρουσιάζεται είτε ως «επιχειρηματίας» που οφείλει να προσαρμοστεί, είτε ως «επιδοτούμενος» που νομιμοποιείται μόνο μέσω της εξάρτησής του από το σύστημα. Στην πραγματικότητα, όμως λειτουργεί ως φορέας ρίσκου. Αναλαμβάνει το κλιματικό, οικονομικό και κοινωνικό κόστος της παραγωγής, ενώ οι κρίσιμες αποφάσεις για τις τιμές, τις εισροές -νερό, ενέργεια, λιπάσματα, σπόρους-την αξία της γης και των προϊόντων λαμβάνονται στις πολυεθνικές, στις τράπεζες, στα συγκεντρωμένα δίκτυα εμπορίας και διανομής και στους κρατικούς μηχανισμούς που τους υπηρετούν.

Όταν αυτό το καθεστώς κλονίζεται, το κράτος στέκεται απέναντι στην κοινωνία. Καθώς η κλιματική κρίση και η έλλειψη πόρων διαβρώνουν τη σταθερότητα του καπιταλιστικού μοντέλου, το κράτος γίνεται πιο αυταρχικό, πιο πειθαρχικό, πιο επιθετικό απέναντι στην κοινωνία. Δεν προστατεύει την παραγωγή, προστατεύει τη θεσμική του αρχιτεκτονική, αναδιανέμει απώλειες και έτσι αποκαλύπτεται το πραγματικό πολιτικό αδιέξοδο.

Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται είναι ποιος ελέγχει την αγροτική παραγωγή, για ποιον και με ποιους όρους. Και αν αυτός ο έλεγχος εδώ που φτάσαμε μπορεί να παραμείνει στα χέρια κρατικών και καπιταλιστικών ελίτ σε έναν κόσμο οικολογικής κατάρρευσης και κοινωνικής αποσύνθεσης.

Η ιστορική διαδρομή της ΚΑΠ

Η κρίση του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα δεν είναι συγκυριακή ούτε αποτέλεσμα «κακής εφαρμογής». Είναι το αποτέλεσμα μιας μακράς ιστορικής διαδρομής πολιτικών επιλογών που εφαρμόστηκαν με κεντρικό άξονα την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ). Για να κατανοήσουμε τη σημερινή ασφυξία στον αγροτικό τομέα – οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική – οφείλουμε να δούμε την ΚΑΠ πέρα από ένα τεχνικό εργαλείο ρύθμισης της παραγωγής αλλά ως έναν μηχανισμό πολιτικής διαχείρισης και κοινωνικής συναίνεσης σε ευρωπαϊκή κλίμακα, ο οποίος ιστορικά

συγκροτείται για να απορροφά κρίσεις, αλλά καταλήγει να τις αναπαράγει σε νέα μορφή. Η κλιματική κρίση δεν δημιουργεί αυτό το αδιέξοδο αλλά το πολλαπλασιάζει και το καθιστά ορατό.

Η ΚΑΠ θεσμοθετείται στις αρχές της δεκαετίας του 1960, στο πλαίσιο της Συνθήκης της Ρώμης, ως απάντηση στην επισιτιστική ασφάλεια ως ζητούμενο της μεταπολεμικής Ευρώπης. Το διακύβευμα είναι σαφές και βαθιά κρατικοκεντρικό. Η γεωργία αντιμετωπίζεται ως στρατηγικός τομέας ασφάλειας, ισότιμος με την ενέργεια και τη βιομηχανία. Στόχος είναι η αύξηση της παραγωγής, η σταθεροποίηση των αγορών και η εξασφάλιση εισοδήματος για τους αγρότες, μέσα από μηχανισμούς εγγυημένων τιμών και κοινής οργάνωσης της αγοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης νοείται περισσότερο ως κρίκος σε ένα σύστημα μαζικής παραγωγής, ενώ η εξουσία συγκεντρώνεται στον σχεδιασμό και στη ρύθμιση.

Ήδη από τη δεκαετία του 1970, με το Σχέδιο Mansholt, γίνεται σαφές ότι η ΚΑΠ δεν αποσκοπεί απλώς στη στήριξη των υφιστάμενων αγροτικών δομών, αλλά στη βαθιά αναδιάρθρωσή τους. Η επιδίωξη της μεγέθυνσης των εκμεταλλεύσεων, της συγκέντρωσης της παραγωγής και της αύξησης της παραγωγικότητας σηματοδοτεί την πρώτη συστηματική προσπάθεια μετατροπής της γεωργίας σε αγρο-βιομηχανικό σύστημα υψηλής αποδοτικότητας. Η κρίση που αναδύεται εδώ δεν είναι πλέον κρίση έλλειψης, αλλά κρίση αναντιστοιχίας ανάμεσα σε παραδοσιακές αγροτικές κοινωνίες και ένα μοντέλο εντατικοποιημένης παραγωγής που απαιτεί κεφάλαιο, τεχνολογία και κλίμακα.

Τη δεκαετία του 1980 γίνεται ορατή μια βασική αντίφαση της πρώτης ΚΑΠ. Το ίδιο το σύστημα που είχε σχεδιαστεί για να αυξήσει την αγροτική παραγωγή, αρχίζει να παράγει περισσότερα απ’ όσα μπορούν να καταναλωθούν ή να απορροφηθούν. Η υπερπαραγωγή δεν αποτελεί ένδειξη επιτυχίας, αλλά πρόβλημα. Τα μεγάλα πλεονάσματα προϊόντων, που έμειναν γνωστά ως «βουνά βουτύρου» και «λίμνες κρασιού», μετατρέπουν την αγροτική πολιτική σε ζήτημα δημόσιου κόστους και κοινωνικής αποδοχής. Αντί για αλλαγή του μοντέλου η παραγωγή συνεχίζει να

ρυθμίζεται κεντρικά και ιεραρχικά με επιβολή νέων κανόνων ελέγχου όπως ποσοστώσεις και αποσύρσεις προϊόντων.

Το 1992 η ΚΑΠ περνά σε μια νέα φάση με τη λεγόμενη μεταρρύθμιση McSharry. Δεν πρόκειται απλώς για τεχνική αλλαγή, αλλά για απάντηση σε μια βαθύτερη πολιτική κρίση. Η εντατική γεωργία έχει ήδη προκαλέσει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, το κόστος της πολιτικής αμφισβητείται κοινωνικά, ενώ οι διεθνείς πιέσεις στο εμπόριο καθιστούν το προηγούμενο μοντέλο δύσκολα υπερασπίσιμο. Για να διατηρηθεί, η ΚΑΠ αλλάζει λόγο. Η στήριξη των αγροτών δεν συνδέεται πλέον άμεσα με τις τιμές των προϊόντων, αλλά με το εισόδημά τους, και η γεωργία επαναπροσδιορίζεται ως «πολυλειτουργική». Δεν καλείται πια μόνο να παράγει τρόφιμα, αλλά και να διατηρεί τοπία, οικοσυστήματα και κοινωνική συνοχή στην ύπαιθρο. Αυτή η διεύρυνση, όμως, είναι κυρίως ρητορική. Η εξουσία παραμένει συγκεντρωμένη στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, στα κράτη και στους τεχνοκρατικούς μηχανισμούς που συνδιαλέγονται με αγορές, εταιρείες εισροών και εμπορικά δίκτυα, αποκλείοντας τους παραγωγούς από κάθε ουσιαστική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και η πολιτική οργανώνεται όλο και περισσότερο ως τεχνοκρατική διαχείριση. Κάθε κοινωνικό ή περιβαλλοντικό αίτημα μεταφράζεται σε δείκτες, μέτρα, ελέγχους και καθεστώτα επιλεξιμότητας, μετατρέποντας τη συναίνεση σε ζήτημα συμμόρφωσης και όχι δημοκρατικής επιλογής.

Με την Agenda 2000, η ΚΑΠ επιχειρεί να δείξει ότι δεν αφορά πλέον μόνο την ποσότητα της παραγωγής, αλλά και την ανάπτυξη της υπαίθρου συνολικά. Εισάγεται ο λεγόμενος δεύτερος πυλώνας, που υποτίθεται ότι καλύπτει ζητήματα όπως η τοπική ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή και οι αγροτικές υποδομές. Παρ’ όλα αυτά, η αρχιτεκτονική της πολιτικής παραμένει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητη. Οι βασικές εισροές πόρων και εξουσίας εξακολουθούν να καθορίζονται κεντρικά, ενώ οι τοπικές κοινωνίες καλούνται να «προσαρμοστούν» σε προκαθορισμένα πλαίσια, με όρους διαχειριστικής συμμόρφωσης και όχι δημοκρατικού σχεδιασμού.

Η περίοδος από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 έως το 2020

σηματοδοτεί μια βαθύτερη μετατόπιση της ΚΑΠ, σε αυτό που μπορεί να περιγραφεί ως ΚΑΠ της πειθάρχησης. Οι ενισχύσεις αποσυνδέονται από την ίδια την παραγωγή και παρουσιάζονται ως εργαλείο εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Η επιλογή αυτή υιοθετείται για να περιοριστεί η υπερπαραγωγή χωρίς να αλλάξει το κυρίαρχο μοντέλο, να ευθυγραμμιστεί η ΚΑΠ με τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου και των αγορών. Στην πράξη, το οικονομικό και κλιματικό ρίσκο μεταφέρεται σχεδόν αποκλειστικά στον παραγωγό. Οι τιμές αφήνονται στην αγορά, οι απώλειες δεν αντισταθμίζονται συλλογικά και η ενίσχυση χορηγείται μόνο υπό όρους συμμόρφωσης. Το εισόδημα δεν εξαρτάται πλέον από το τι και πώς παράγεται, αλλά από το αν ο αγρότης συμμορφώνεται με ένα όλο και πιο σύνθετο πλέγμα κανόνων, ελέγχων και διοικητικών απαιτήσεων. Η πολιτική σύγκρουση γύρω από την παραγωγή, τις τιμές και τις αγορές αποπολιτικοποιείται και αντικαθίσταται από γραφειοκρατική επιτήρηση. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης αντιμετωπίζεται ως διοικητικά επιλέξιμος ή μη. «Παράγει» πρωτίστως για να παραμείνει εντός του συστήματος, αποδεχόμενος ατομικά το ρίσκο και συλλογικά την αποπολιτικοποίηση της αγροτικής παραγωγής.

Η πιο πρόσφατη φάση της ΚΑΠ, για την περίοδο 2021 – 2027, ενσωματώνει ρητά την κλιματική κρίση στον λόγο και στα εργαλεία της πολιτικής. Τα οικολογικά σχήματα, οι περιβαλλοντικές δεσμεύσεις και οι εθνικοί στρατηγικοί σχεδιασμοί παρουσιάζονται ως απόδειξη μιας νέας, «πράσινης» ΚΑΠ. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις αυξάνονται, χωρίς να μεταβάλλεται ουσιαστικά ο έλεγχος των κρίσιμων πόρων δηλαδή του νερού, της γης, της ενέργειας, της διάθεσης στην αγορά και της ασφάλισης του κινδύνου. Η κλιματική κρίση λειτουργεί έτσι ως πολλαπλασιαστής όλων των προηγούμενων κρίσεων, παραγωγής, εισοδήματος, νομιμοποίησης και ανθεκτικότητας, και αποκαλύπτει τα όρια ενός συστήματος που μεταρρυθμίζεται διαρκώς χωρίς να ανακατανέμει την εξουσία.

Η κλιματική κρίση, άλλωστε, δεν έρχεται σε ένα ουδέτερο πεδίο. Έρχεται σε έναν ήδη άνισο αγροτικό χώρο. Στην Ελλάδα, τα

ακραία καιρικά φαινόμενα, η λειψυδρία, οι πλημμύρες και οι καύσωνες πλήττουν δυσανάλογα τους μικρούς και μεσαίους παραγωγούς. Καθώς το κλιματικό ρίσκο αυξάνεται, ο έλεγχος των εισροών παραμένει συγκεντρωμένος, η ασφάλιση είναι ανεπαρκής ή ακριβή, οι αποζημιώσεις καθυστερούν και η «προσαρμογή» μεταφράζεται σε νέες επενδύσεις που ο παραγωγός καλείται να χρηματοδοτήσει μόνος του. Έτσι, η κλιματική κρίση, αντί να γίνει αφορμή για δημοκρατικό επανασχεδιασμό της παραγωγής και των κοινών πόρων, τείνει να μετατρέπεται σε εργαλείο επιτάχυνσης της συγκέντρωσης. ‘Οσοι αντέχουν το ρίσκο επιβιώνουν, ενώ οι υπόλοιποι εγκαταλείπουν.

Γιατί οι κυρίαρχες λύσεις δεν αρκούν

Οι κυρίαρχες απαντήσεις στην κρίση του αγροτικού τομέα εμφανίζονται με διαφορετικά ονόματα, όπως τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, καινοτομία, ψηφιοποίηση, πράσινη μετάβαση, χρηματοδοτικά εργαλεία, αλλά μοιράζονται ένα κοινό χαρακτηριστικό. Δεν αμφισβητούν τη δομή εξουσίας μέσα στην οποία λειτουργεί η αγροτική παραγωγή και τις σχέσεις που την αναπαράγουν.

Η τεχνολογία, για παράδειγμα, προβάλλεται ως ουδέτερη λύση. Στην πράξη, όμως, η ψηφιοποίηση της γεωργίας χωρίς έλεγχο των δεδομένων μετατρέπει τον αγρότη σε παθητικό πάροχο πληροφορίας για τρίτους. Δεδομένα για το έδαφος, τις καλλιέργειες, το νερό και το κλίμα συλλέγονται, αναλύονται και αξιοποιούνται από πλατφόρμες, εταιρείες εισροών ή χρηματοπιστωτικούς φορείς, χωρίς ο ίδιος ο παραγωγός να έχει ουσιαστικό λόγο στη χρήση τους. Με αποτέλεσμα η γνώση αποσπάται από το χωράφι και επανεισάγεται ως υπηρεσία επί πληρωμή.

Αντίστοιχα, η καινοτομία παρουσιάζεται ως μοχλός μετάβασης, χωρίς να τίθεται το ερώτημα της ιδιοκτησίας και του ελέγχου της. Όταν η καινοτομία εισάγεται ως πακέτο τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών, χωρίς συλλογικές δομές ιδιοκτησίας και διαχείρισης τότε οι παραγωγοί καλούνται να «εκσυγχρονιστούν», χωρίς να συνδιαμορφώνουν τα εργαλεία που

καθορίζουν την παραγωγή τους. Ακόμη και οι συνεταιρισμοί, που προβάλλονται ως απάντηση στην ατομική αδυναμία των παραγωγών, δεν αποτελούν από μόνοι τους εγγύηση αλλαγής. Ιδιαίτερα όταν αναπαράγουν τις ίδιες ιεραρχίες που υποτίθεται ότι αντιπαλεύουν τότε μετατρέπονται σε διαχειριστικούς μηχανισμούς επιδοτήσεων ή σε ενδιάμεσους κρίκους της αγοράς, αντί για εργαλεία συλλογικής διαπραγμάτευσης και πολιτικής αυτονομίας.

Το κοινό όριο όλων αυτών των «λύσεων» είναι ότι αντιμετωπίζουν την αγροτική κρίση ως τεχνικό πρόβλημα αποδοτικότητας, προσαρμογής ή καινοτομίας. Ωστόσο, όπως έδειξε και η ιστορική διαδρομή της ΚΑΠ, η κρίση είναι πρωτίστως πολιτική. Αφορά το ποιος ελέγχει τους πόρους, τη γνώση, τις αλυσίδες αξίας και το ρίσκο. Όσο αυτά τα ερωτήματα παραμένουν εκτός συζήτησης, κάθε νέα λύση, όσο «πράσινη» ή «έξυπνη» κι αν είναι, θα λειτουργήσει ως ακόμη ένα στρώμα πάνω σε ένα σύστημα που έχει ήδη φτάσει στα όριά του.

Μια αντιεξουσιαστική αγροτική προοπτική

Η συζήτηση για μια αντιεξουσιαστική προοπτική στην αγροτική πραγματικότητα και τη ζωή στην ύπαιθρο αποτελεί πολιτική αναγκαιότητα. Η κλιματική κρίση απαιτεί πολιτικές μετατόπισης ισχύος. Όσο οι βασικές σχέσεις ελέγχου παραμένουν αμετάβλητες, κάθε προσπάθεια προσαρμογής θα μεταφράζεται σε περαιτέρω επιβάρυνση των ίδιων υποκειμένων, των μικρών και μεσαίων παραγωγών και των αγροτικών κοινοτήτων.

Κάθε σχεδιασμός θα πρέπει να ξεκινά από την αποκέντρωση της ισχύος και την επανατοποθέτηση του ελέγχου στους ίδιους τους παραγωγούς και στις τοπικές κοινωνίες. Στο επίκεντρο αυτής της προοπτικής βρίσκεται ο συλλογικός έλεγχος των κρίσιμων μέσων παραγωγής δηλαδή των σπόρων, της αποθήκευσης, της μεταποίησης και των βασικών υποδομών. Όταν αυτοί οι κόμβοι παραμένουν πλήρως ιδιωτικοποιημένοι ή ελέγχονται από λίγους ισχυρούς παίκτες, ο παραγωγός στερείται κάθε πραγματικής διαπραγματευτικής δύναμης και εγκλωβίζεται σε σχέσεις εξάρτησης.

Παράλληλα, απαιτείται η ανασυγκρότηση τοπικών και περιφερειακών αλυσίδων αξίας ως πολιτικό σχέδιο μείωσης της εξάρτησης από συγκεντρωμένα και απρόσωπα δίκτυα. Η επανασύνδεση της παραγωγής με τη μεταποίηση και την κατανάλωση σε περιφερειακή κλίμακα ενισχύει τη διαπραγματευτική θέση των παραγωγών και δημιουργεί όρους συλλογικής ανθεκτικότητας απέναντι σε αγορές που λειτουργούν όλο και με μεγαλύτερη αστάθεια.

Κομβικό σε αυτό το σχεδιασμό είναι τα κοινά (commons) ως βάση. Το νερό, η γη, η γνώση και τα δεδομένα δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται αποκλειστικά ως εμπορεύματα ή επενδυτικά assets, ιδίως σε συνθήκες κλιματικής αποσταθεροποίησης. Αποτελούν αναγκαία κοινά, χωρίς τα οποία δεν μπορεί να υπάρξει ούτε βιώσιμη παραγωγή ούτε κοινωνική δικαιοσύνη στην ύπαιθρο. Η διαχείρισή τους δεν είναι τεχνικό ζήτημα, αλλά βαθιά πολιτικό και αφορά το ποιος αποφασίζει, για ποιον και με ποιους όρους.

Τα παραπάνω είναι αναγκαίοι όροι προκειμένου να προχωρήσουμε στα ερωτήμα τι καλλιέργειες επιθυμούμε και με ποια κριτήρια θα αποφασίσουμε και τι αγροτικά προϊόντα χρειαζόμαστε.

ΝΙΚΗ ΣΤΑ ΜΠΛΟΚΑ

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ | ΔΙΚΤΥΟ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ

Download (PDF, 6.9MB)

Πορεία Σάββατο 6 Δεκέμβρη |

18:00, Καμάρα (Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ ‘08

Φέτος συμπληρώνονται 17 χρόνια από την εν ψυχρώ δολοφονία του 15χρονου μαθητή Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου από τα χέρια του αστυνομικού Κορκονέα στα Εξάρχεια. Η εξέγερση που συντελέστηκε επακόλουθα, σημάδεψε πολιτικά τις γενιές που ακολούθησαν, με τεράστιες και πρωτοφανείς κοινωνικές προεκτάσεις. Κατάφερε να εδαφικοποιήσει ουσιαστικά την δημιουργία συνελεύσεων, ελεύθερων κοινωνικών χώρων, δομών και πυρήνων πολιτικής ριζοσπαστικοποίησης-οργάνωσης σε όλη την ελλαδική γεωγραφία, δίνοντας παράλληλα άμεσες απαντήσεις στις ανάγκες της ίδιας της κοινωνίας με οριζόντιες-αμεσοδημοκρατικές πρακτικές, μετουσιώνοντας στην πράξη μία διαφορετική κοινωνική προοπτική. Σε μία περίοδο, όπως και τώρα, όπου η κοινωνία μεταξύ άλλων υπέφερε από τις επιπτώσεις τις οικονομικής κρίσης και της διαρκούς φτωχοποίησης σε όλα τα επίπεδα.
Η δολοφονία του μαθητή Γρηγορόπουλου ξεχείλισε το ποτήρι της κρατικής βίας και της καπιταλιστικής βαρβαρότητας και έγινε η αφορμή για χιλιάδες κόσμου να βγει στους δρόμους σε όλη την χώρα, απαιτώντας δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια. θέτοντας με αυτόν τον τρόπο τις βάσεις για την επόμενη δεκαετία που στιγματίστηκε από κινήματα και κοινωνικές κινήσεις με αντιεξουσιαστικά και εξεγερσιακά χαρακτηριστικά.

ΤΑ ΤΕΜΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Τη βίαιη πραγματικότητα του κρατικού μηχανισμού τη βιώνουμε καθημερινά μέσα από ένα σύστημα καταπίεσης στην καθημερινή μας ζωή, αλλά αποτυπώνεται και με τον πιο ωμό τρόπο στα διαρκή εγκλήματα που παράγει: από τα Τέμπη και την Πύλο έως την Παλαιστίνη. Είναι η διαρκής αναπαραγωγή ενός κλίματος τρόμου,

όπως και η προσπάθεια να μετατρέψει τον Δεκέμβρη από ιστορική στιγμή κοινωνικής εξέγερσης σε πεδίο ποινικοποίησης. Η κανονικοποίηση της κρατικής καταστολής και η εργαλειοποίηση του φόβου ώστε η κοινωνία να συνηθίζει την απώλεια.

Τα γεγονότα τον τελευταίο καιρό δείχνουν ξανά πώς το κράτος επανέρχεται στη λογική του "εσωτερικού εχθρού", στοχοποιώντας συγκεκριμένα πρόσωπα και συλλογικότητες που συνδέονται με τον Δεκέμβρη του 2008. Η προφυλάκιση του Ν. Ρωμανού με μοναδικό στοιχείο ένα αποτύπωμα πάνω σε ένα κινητό αντικείμενο, οι συλλήψεις ανθρώπων με βάση τις συντροφικές τους σχέσεις στην υπόθεση Αμπελοκήπων και η διαρκής προσπάθεια να μετατραπεί ο Δεκέμβρης σε πεδίο ποινικοποίησης, καταδεικνύουν την επιμονή της κατασταλτικής λογικής. Η διαδικασία αυτή επιχειρεί να περιορίσει τη δυνατότητα της κοινωνίας να αμφισβητεί, να αντιστέκεται και να οργανώνεται συλλογικά.

Παράλληλα, η ίδια λογική επεκτείνεται. Η θανατοπολιτική του κράτους αποτυπώνεται από τα Τέμπη και την Πύλο μέχρι τη γενοκτονία στη Γάζα, όπου οι ζωές εγκαταλείπονται και καταστρέφονται. Η κοινωνική συναίνεση στην καταστολή, η στρατιωτικοποίηση της καθημερινής ζωής και η κανονικοποίηση της απώλειας επιτρέπουν στα κράτη να νομιμοποιούν την καταστροφή. Από τα ναυάγια και τις επαναπροωθήσεις έως τους βομβαρδισμούς, την εγκατάλειψη υποδομών και την συγκάλυψη εγκλημάτων το μήνυμα είναι σαφές: οι ζωές μας είναι αναλώσιμες.

Η αντίσταση είναι κοινωνική αναγκαιότητα.
Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΖΩΗ

Αν κάποιος ρωτούσε τι σημαίνει ο Δεκέμβρης για όλες και όλους εμάς στο σήμερα, τότε θα λέγαμε πως σημαίνει εξέγερση, αντίσταση και συλλογική διεκδίκηση. Είναι η απάντηση στο να μην ανεχόμαστε τίποτα από τους καταπιεστές μας και αντ' αυτού να οργανωνόμαστε και να μαχόμαστε συλλογικά. Σε μία περίοδο όπου το κράτος επιβάλλει και επιβάλλεται με κάθε τρόπο κατασταλτικά και βίαια στα κομμάτια που αγωνίζονται και στην ίδια την κοινωνία, η μνήμη του Δεκέμβρη μένει ζωντανή και

ενσαρκώνει την διαρκή ανάγκη για αντίσταση και αλληλεγγύη. Μας δείχνει το δρόμο και το πείσμα με το οποίο πρέπει να επιμείνουμε σε όλα εκείνα που θεωρούσαμε αυτονόητα και αμφισβητούνται συνεχώς από την Εξουσία: ο ελεύθερος δημόσιος χώρος, το δικαίωμα στην διαμαρτυρία, οι εργασιακές συνθήκες, η ίδια η έννοια της δικαιοσύνης.

Με λίγα λόγια, παλεύουμε για την δικαιοσύνη του αγώνα που αντιμάχεται την καταπίεση και την εκμετάλλευση. Για μία εργασία που θα αναγνωρίζουμε τον εαυτό μας ώς ελεύθερα όντα, και όχι ως εξαρτήματα της εργασιακής ζούγκλας των ισχυρών. Αντιμαχόμαστε τον σημερινό κόσμο που θέλει την κοινωνία τεμαχισμένη σε άτομα διαλυμένα από την έλλειψη συλλογικής και αλληλέγγυας ζωής.
Ο δρόμος που άνοιξε ο Δεκέμβρης είναι μπροστά μας και είναι αγώνας με ελευθερία για ελευθερία, με δικαιοσύνη για δικαιοσύνη, με ισότητα για ισότητα.

– ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ ‘08, ΤΑ ΤΕΜΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ
Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΖΩΗ

– ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ ΑΝΑΠΝΟΗ
ΝΑ ΣΠΑΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

ΑΝΤΙΚΡΑΤΙΚΗ/ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ:
ΣΑΒΒΑΤΟ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025-18:00 – ΚΑΜΑΡΑ

Συγκροτούμε κοινό μπλοκ με τον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Σχολείο
Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης

Οι εκδόσεις «Βαβυλωνία»

κυκλοφόρησαν το βιβλίο «Κόσμοι Άλλοι και λαοί σε κίνηση» του Ραούλ Ζιμπέκι

Οι εκδόσεις «Βαβυλωνία» επιστρέφουν με καινούριο βιβλίο έπειτα από αρκετά χρόνια.
Και τι βιβλίο; Το νέο βιβλίο του πολύ σημαντικού Ουρουγουανού θεωρητικού στοχαστή της αντιαποικιοκρατίας και των σύγχρονων κινημάτων στη Λατινική Αμερική, του Ραούλ Ζιμπέκι, με το χαρακτηριστικό τίτλο «Κόσμοι Άλλοι και λαοί σε κίνηση / Συζητήσεις γύρω από την αντιαποικιοκρατία και τη μετάβαση στη Λατινική Αμερική».

Η μετάφραση έγινε από τα ισπανικά από τον Άνχελ Πέρεθ Γκονθάλεθ, ο οποίος έχει διανθίσει την έκδοση με πλήθος σημαντικών υποσημειώσεων που δίνουν μεγαλύτερη κατατοπιστικότητα και τροφή για περαιτέρω σκέψη και αναζήτηση.
Το πολύ όμορφο εξώφυλλο, εμπνευσμένο από την γραφή των λαών της προκολομβιανής Αμερικής, το στήσιμο του βιβλίου και όλη η γραφιστική δουλειά ανήκει στον Αδελφό Κουφίωνα.

Τέλος, ο Σταύρος Σταυρίδης μάς έκανε την τιμή να γράψει τον πρόλογο του βιβλίου, από τον οποίο αντιγράφουμε τα εξής: «Οι καθημερινές εμπειρίες διασταυρώνονται με υπόγειες ελπίδες, οι εξάρσεις και οι εκρήξεις της απόγνωσης διασταυρώνονται με υβριδικές επινοήσεις καθημερινής άμυνας απέναντι στη σκληρότητα της εκμετάλλευσης. Είναι εδώ που αναζητά ο Ζιμπέκι, και όλοι μας, προεικονίσεις ενός χειραφετητικού κόσμου. Με όλη την πιθανά υπερβολική αξίωση που φέρει η λέξη προεικόνιση έχει τούτη τη δύναμη: να δείξει ότι η ζωή μπορεί να είναι και αλλιώς, ότι οι σημερινές κοινωνίες της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης δεν αποτελούν το τέλος της ιστορίας.»
Κυκλοφορεί, λοιπόν, σε κινηματικούς χώρους και σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία σε όλη την Ελλάδα προκειμένου να ενισχύσει το διάλογο και το στοχασμό γύρω από τα πολύ επίκαιρα ζητήματα της

μετάβασης σε συστήματα ζωής πέρα από το κράτος και τον καπιταλισμό, της αντιαποικιοκρατίας και των σύγχρονων κινημάτων σε όλο τον κόσμο που ξεπερνούν τους περιορισμένους ορίζοντες της ευρωκεντρικής σκέψης.

Όλα τα σημεία διάθεσης θα ανακοινωθούν πολύ σύντομα. Εκτός των παραπάνω τρόπων, μπορείτε να έρθετε σε επικοινωνία με τις εκδόσεις «Βαβυλωνία» για να το προμηθευτείτε με τους παρακάτω τρόπους:

✉ Email : periodikobabylonia@gmail.com
Facebook : Περιοδικό Βαβυλωνία – Babylonia Journal
Instagram : @babylonia_journal

Πορεία 6 Δεκέμβρη, 18.00 Ακαδημία(Ιωάννινα) – Χειρονομία Αντιεξουσιαστική Κίνηση

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
ΑΛΛΑ Η ΦΛΟΓΑ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ ΔΕΝ ΣΒΗΝΕΙ
ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΡΩΜΑΝΟ
ΝΙΚΟΣ ΡΩΜΑΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΞΗΣ ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

Την Πέμπτη 31 Οκτωβρίου 2024, σχεδόν έναν χρόνο πριν, σημειώνεται έκρηξη σε διαμέρισμα των Αμπελοκήπων και χωρίς να χάσει ούτε δευτερόλεπτο αναλαμβάνει δράση η αντιτρομοκρατική. Κατευθείαν προχωρά σε σύλληψη μιας γυναίκας που βρισκόταν εντός του διαμερίσματος αλλά και της γυναίκας που είχε παραλάβει τα κλειδιά του Διαμερίσματος και διέμενε στο εξωτερικό.

Ωστόσο, στα ΜΜΕ κυριαρχούν ακόμα ειδήσεις σχετικές με τη διαγραφή Σαμαρά από τη ΝΔ και με το έγκλημα των Τεμπών, όπου το κράτος όχι μόνο δεν κινήθηκε ακαριαία για να συλλέξει στοιχεία από τον τόπο του εγκλήματος, αλλά στην ουσία έκανε ό,τι ήταν εφικτό προκειμένου να τα εξαφανίσει, πρακτική που έρχεται σε προφανή αντίθεση με την «σβελτάδα» στην υπόθεση των Αμπελοκήπων.

Για τον πλήρη αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης επιστρατεύτηκε η γνωστή τακτική του αποδιοπομπαίου τράγου, που λειτουργεί ως βαλβίδα αποσυμπίεσης σε δύσκολες στιγμές. Αυτό είναι το σημείο που έρχεται στο προσκήνιο η είδηση για τη δήθεν εμπλοκή του αγωνιστή Νίκου Ρωμανού. Ο Νίκος είναι ο άνθρωπος στου οποίου τα χέρια έπεσε νεκρός, στις 6 Δεκέμβρη του 2008, ο αδελφικός του φίλος Αλέξης Γρηγορόπουλος, αφού προηγουμένως είχε προσβληθεί με σφαίρα από το μακρύ χέρι του κράτους, που ταΐζει η εξουσία. Ο φονιάς της 6ης Δεκεμβρίου έπειτα από την αποφυλάκισή του το 2019, βρίσκεται σήμερα και πάλι στην φυλακή, μετά από ομόφωνη απόφαση του δικαστηρίου για ισόβια κάθειρξη.

Στην φυλακή όμως βρίσκεται και ο Νίκος Ρωμανός. Ο Νίκος που θα κουβαλάει αυτή την ανάμνηση για μια ζωή, συνεχίζει να διώκεται με κάθε ευκαιρία, όντας ένας ακόμα αποδιοπομπαίος τράγος στην μακρά λίστα αγωνιστών, από τη Μεταπολίτευση κι έπειτα για να μην πάμε πιο πίσω, που στοχοποιούνταν και διασύρονταν κάθε φορά που το κράτος είχε ανάγκη από ένα εξιλαστήριο θύμα. Το κυνήγι ενάντια στον Νίκο Ρωμανό ξεκινάει έναν χρόνο πριν όταν η αντιτρομοκρατική προχωράει στην παράνομη σύλληψη του Νίκου Ρωμανού, εξαφανίζοντας από την επικαιρότητα κάθε τι επιβαρυντικό για την κυβέρνηση και το μπλοκ συμφερόντων που αυτή εκπροσωπεί, καθώς πλέον η πρώτη είδηση είναι η σύλληψη του Ρωμανού, ο οποίος με συνοπτικές διαδικασίες προφυλακίστηκε. Η ΕΛΑΣ ανακοινώνει ότι βρέθηκε δακτυλικό του αποτύπωμα σε πλαστική σακούλα, εντός του διαμερίσματος που υπέστη ολική καταστροφή. Η αναφορά της ΕΛΑΣ μάς ταξιδεύει στο 2010, όπου είχε σταλεί φάκελος με εκρηκτικό μηχανισμό στο

υπουργείο Δημοσίας Τάξης έχοντας στόχο τον Χρυσοχοΐδη. Τότε η ΕΛΑΣ ισχυρίστηκε ότι στο φάκελο που εξερράγη ο εκρηκτικός μηχανισμός, βρέθηκε ολόκληρο αποτύπωμα του Παλαιοκώστα! Είναι άπειρες οι δικαστικές αποφάσεις παγκοσμίως που έχουν δεχτεί ότι δεν μπορεί το δακτυλικό αποτύπωμα να αποτελέσει από μόνο του παράγοντα καταδίκης, από τη στιγμή μάλιστα που είναι πολύ εύκολο να «φυτευτεί», ειδικά από τους μηχανισμούς καταστολής, αλλά και από τον οποιονδήποτε.

Ερχόμενοι στο σήμερα και ενώ όλοι θα περιμέναμε πως η ιστορία αυτή θα είχε τελειώσει, τα γεγονότα μας διαψεύδουν. Ενώ ο εισαγγελέας είχε προτείνει την αποφυλάκιση του Νίκου, το δικαστικό συμβούλιο αποφάσισε την παράταση της κράτησης ακόμα έξι μήνες, συνολικά 18 μήνες άδικης φυλάκισης. Η «προσωρινή κράτηση» που μόνο προσωρινή δεν μοιάζει να είναι, στερεί την ελευθερία του Νίκου. Ανησυχητική είναι επίσης και η αλλαγή των λεγόμενων της προέδρου του δικαστικού συμβουλίου, με την αρχική άποψή της να είναι πως στην σακούλα υπάρχουν μόνο τα αποτυπώματα του Νίκου και του συγκατηγορουμένου του. Όμως μετά το έγγραφο της αστυνομίας που αναφέρει ότι τελικά στην σακούλα υπάρχουν κι άλλα αποτυπώματα, η ίδια καταλήγει εν τελεί σε κάτι αντίθετο από το αρχικό συμπέρασμά της και αναφέρει πως λόγω των μη ισχυρών υπόλοιπων αποτυπωμάτων, η ύπαρξη του αποτυπώματος του Νίκου φανερώνει εμπλοκή και έτσι όλα ανήκουνε σε αυτόν και τον συγκρατούμενό του (χωρίς να υπάρχει πιστοποίηση του ισχυρισμού, από τα αρμόδια εργαστήρια της αστυνομίας). Κάπου μέσα σε όλα αυτά αχνοφαίνεται και η δικαιοσύνη, όχι;

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΧΘΡΟΣ/ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Η εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 άφησε, και μια τεράστια παρακαταθήκη για τις κοινωνικές αντιστάσεις των καταπιεσμένων, στα μάτια των οποίων φώτισε έστω Και για λίγο η φλόγα μιας διαφορετικής κοινωνίας, χωρίς αρχηγούς και ηγέτες, χωρίς Καταπίεση και ανισότητες, ακολουθώντας το νήμα όλων των σύγχρονων εξεγέρσεων.Η εξέγερση του Δεκέμβρη απέδειξε ότι η κοινωνία μπορεί να αντιπαρατεθεί στο μονοπώλιο της κρατικής

βίας. Τα δύσκολα χρόνια που ακολούθησαν το 2008, με την οικονομική κρίση και την βίαιη φτωχοποίηση της κοινωνίας, οι οριζόντιες και αμεσοδημοκρατικές πρακτικές του Δεκέμβρη βρήκαν έδαφος σε λαϊκές συνελεύσεις, καταλήψεις, κολλεκτίβες,συλλογικές κουζίνες και σε κινήσεις αδιαμεσολάβητης αντίστασης απέναντι στο κράτος και το κεφάλαιο.Η φλόγα του Δεκέμβρη, λοιπόν, δε σβήνει. Την βλέπουμε στα μάτια όσων αντιστάθηκαν εκείνες τις άγριες ημέρες, στα μάτια όσων συνέχισαν να αγωνίζονται και δεν παραιτήθηκαν, όσων ελπίζουν και ονειρεύονται ένα διαφορετικό αύριο. Η φλόγα αυτή μας δείχνει πώς να πορευτούμε στον αγώνα που δίνουμε καθημερινά ενάντια στην κρατική τρομοκρατία.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ΤΟΝ ΡΩΜΑΝΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
ΠΟΡΕΙΑ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΗ, 18.00 ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Ενημέρωση από την δράση των Αναρχικών στις διαδηλώσεις “No kings” (ΗΠΑ)

Μετάφραση Ιωάννα Σπαή

Πηγή crimethinc.com

Αναφορές ανά τη χώρα

Ακολουθώντας το σύνθημα «**ΟΥΤΕ ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ , ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΕΣ**», ένα κάλεσμα για να υπάρξει μια αντιεξουσιαστική παρουσία στις 18

Οκτωβρίου 2025 στα συλλαλητήρια **“No kings”** σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες. Επικοινώνησα με αναρχικούς σε αρκετές πόλεις για να μάθουμε πώς πήγαν οι προσπάθειές τους και πώς αντιλαμβάνονται τις αλλαγές και τις προοπτικές αυτών των διαδηλώσεων.

Πολλοί από τους επίσημους διοργανωτές των διαδηλώσεων No Kings τονίζουν με πάθος ότι είναι ειρηνικές και νομοταγείς. Ταυτόχρονα, οι ομοσπονδιακές υπηρεσίες επιδεικνύουν την βιαιότητα και την αδιαφορία τους για το νομικό προηγούμενο, ενώ παράλληλα συσσωρεύουν σταθερά περισσότερους πόρους για να βλάψουν τις κοινότητες και να καταστείλουν την αντιπολίτευση. Ελλείψει ενός συγκεκριμένου σχεδίου για την αντιμετώπιση του γεγονότος ότι ο Ντόναλντ Τραμπ σαφώς δεν σκοπεύει να αποχωρήσει οικειοθελώς από το αξίωμα, η εστίαση σε συμβολικές, νομικές και ασήμαντες διαμαρτυρίες μπορεί μόνο να είναι αυτοκαταστροφική.

Για να ανταποκριθεί στην πρόκληση που θέτει ο ανερχόμενος φασισμός, το κίνημα κατά της κατάληψης της εξουσίας από τον Τραμπ θα πρέπει να βρει συγκεκριμένους τρόπους άσκησης επιρροής, πιθανώς συμπεριλαμβανομένων των τακτικών και των στρατηγικών που έχουν αναπτύξει οι αναρχικοί. Αυτό, αντί να τρομάζει τους συμμετέχοντες, θα προσελκύσει όσους τείνουν να παραμένουν σε απόσταση από τους αγώνες μέχρι να διακυβευτεί κάτι ουσιαστικό – συμπεριλαμβανομένων πολλών από τους φτωχότερους και πιο καταπιεσμένους, οι οποίοι συμμετείχαν στην εξέγερση για την δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ, αλλά έχουν σε μεγάλο βαθμό παραμείνει στο περιθώριο κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων No Kings μέχρι στιγμής.

Παρά την επιθυμία πολλών διοργανωτών του No Kings να παραμείνουν ειρηνικοί, ο Ντόναλντ Τραμπ και οι υποστηρικτές του είναι αποφασισμένοι να τους παρουσιάσουν ως τρελούς εξτρεμιστές. Ο ηγέτης της πλειοψηφίας της Βουλής, Στιβ Σκαλίζ, χαρακτήρισε το No Kings «συγκέντρωση μίσους για την Αμερική». Ο πρόεδρος της Βουλής, Μάικ Τζόνσον, περιέγραψε τους συμμετέχοντες ως «υποστηρικτές της Χαμάς», «αντίφα» και

«μαρξιστές», ενώ ο βουλευτής της πλειοψηφίας της Βουλής, Τομ Έμερ, τους περιέγραψε ως εκπροσώπους της «τρομοκρατικής πτέρυγας» του Δημοκρατικού Κόμματος, μιας «μικρής αλλά πολύ βίαιης και θορυβώδης ομάδας». Ο υπουργός Μεταφορών Σον Ντάφι δήλωσε στο Fox News «Αυτό είναι μέρος των αντιφασιστικών, πληρωμένων διαδηλωτών». Όλα αυτά είναι γελοία ψεύδη, αλλά θα πρέπει να καταδείξουν στους Δημοκρατικούς ότι **δεν θα κερδίσουν τίποτα απολύτως προσπαθώντας να δείξουν πόσο ειρηνικοί και υπάκουοι είναι.** Ο Τραμπ και οι λακέδες του στοχεύουν να τους εκφοβίσουν ώστε να γίνουν παθητικοί – αλλά ανεξάρτητα από το πόσο παθητικοί είναι, η κυβέρνηση σκοπεύει να τους αντιμετωπίσει ως τρομοκράτες.

Ας κατηγορήσουν οι ακροδεξιοί απατεώνες και ο ίδιος ο Ντόναλντ Τραμπ ότι οι διαδηλωτές του No Kings είναι «αντιφασίστες» ή, αντιφατικά, ότι οι αναρχικοί προσπαθούν να διεισδύσουν στις διαδηλώσεις του No Kings. Οι ίδιοι οι ισχυρισμοί τους θα υπονομεύσουν την αξιοπιστία αυτών των σημείων συζήτησης στα μάτια του ευρύτερου κοινού, ενώ παράλληλα θα αναγκάσουν εκατομμύρια ανθρώπους να αναρωτηθούν αν και αυτοί είναι πράγματι αντιφασίστες που θα πρέπει να επωφεληθούν από τα μαθήματα της μακράς παράδοσης της αντιεξουσιαστικής αντίστασης. Υπάρχουν ήδη ενδείξεις ότι αυτό συμβαίνει.

Τα παρακάτω ανέκδοτα, που προέρχονται από ποικίλα περιβάλλοντα σε όλη τη χώρα, δείχνουν τις απαρχές της αναρχικής συμμετοχής σε ένα κίνημα που πρέπει να επεκταθεί και να ενταθεί αν θέλουμε να αποτρέψουμε τη συλλογική καταστροφή.

Πρώτος απολογισμός: Μια μικρή αστική πόλη

Μία ομάδα που κυμαίνεται μεταξύ πέντε και δέκα ανθρώπων με ένα πανό, τρικάκια και μερικά μεγάφωνα κατάφεραν να επαναδρομολογήσουν και να καθοδηγήσουν την μεγαλύτερη πορεία που έχω δει ποτέ μου σε μια μεσαίου μεγέθους αστική περιοχή

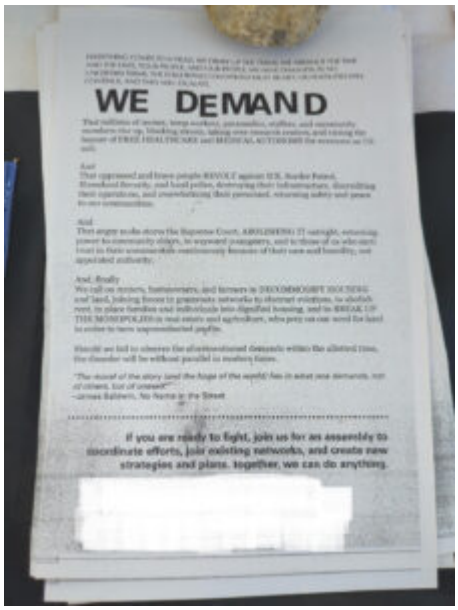
.Δεν είμαι σίγουρος πόσο μεγάλη ήταν, ήταν σίγουρα τεράστια με βάση τα τοπικά δεδομένα, πιθανώς χιλιάδες, μια τάξη μεγέθους μεγαλύτερη από ό,τι είδαμε το 2020, καθώς περιέβαλε εντελώς ένα πάρκο με περιφέρεια άνω των τριών μιλίων.

Στην αρχή, βαδίσαμε μόνοι μας στους δρόμους δίπλα στους διαδηλωτές της Indivisible, παρακάμπτοντας διάφορες αλληλεπιδράσεις με την αστυνομία ειρήνης που μας έλεγε να κατεβούμε από τον δρόμο. Η φράση «Αν το πλήθος είναι μεγαλύτερο από 100 άτομα, επιτρέπεται να πάρουμε μία λωρίδα» λειτούργησε καλά. Σταδιακά συγκεντρώσαμε μια αρκετά μεγάλη ομάδα για να σταματήσουμε σε μια διασταύρωση και στη συνέχεια στρίψαμε για να βαδίσουμε αντίθετα προς την κατεύθυνση της κυκλικής πορείας του πεζοδρομίου. Ως αποτέλεσμα, σχεδόν όλοι κάτω των 60 ετών (και μερικοί γενναίοι ηλικιωμένοι), συμπεριλαμβανομένων πολλών με πινακίδες υπέρ της «Antifa» και μερικές σημαίες των One Piece, κατέληξαν να κατεβαίνουν στους δρόμους σε μια μαζική θυμωμένη πορεία που αψήφησε τους Protest marshals(εθελοντές που βοηθούν την αστυνομία στη διαχείριση μιας συγκέντρωσης/πορείας). Διαδηλωτές με σκούτερ και μοτοσικλέτες μας προστάτευσαν αυθόρμητα το πίσω μέρος. Σταματήσαμε σε διασταυρώσεις για να μεταφέρουμε το μήνυμά μας μέσω των μεγαφώνων και να προσκαλέσουμε το πλήθος να μας ακολουθήσει παρακολουθώντας μια εκδήλωση που είχαμε οργανώσει εκ των προτέρων (βλ. φυλλάδιο). Βαδίζοντας στο κέντρο της πόλης με ελάχιστη έως καθόλου αστυνομική παρουσία, ακόμη και ένα ή δύο άτομα να είχαν προετοιμαστεί καλύτερα θα μπορούσαν ίσως να είχαν ξεκινήσει κάτι ιστορικό. Αλλά αυτή η παρέμβαση –η πρώτη εδώ και πολύ καιρό στην οποία έχω δει διαδηλωτές να πραγματοποιούν με επιτυχία κάτι παρόμοιο με μια μαζική πορεία– είναι ένας προάγγελος των όσων θα ακολουθήσουν.

Το παρακάτω βίντεο δείχνει πώς ξεκίνησε και στη συνέχεια πώς συνέχισε. Οι φωτογραφίες δείχνουν τα τρικάκια που διανείμαμε και διαβάσαμε από τα μεγάφωνα και τα τραπέζια με τα zine που στήσαμε στο πάρκο, πέρα από όλα τα ντόνατς, νερό και μάσκες

που διανείμαμε.

*Πολύς κόσμος ήταν πολύ διστακτικός με το να εμπλακούν με ανθρώπους εκτός κινήματος αυτή τη στιγμή. Πιστεύω ότι είναι ένα λάθος. Οι φασίστες συνέθλιψαν την οικονομία, συστηματικά αποξένωσαν κάθε δημογραφικό στοιχείο εκτός των ναζί του Τουίτερ, και κατέστρεψαν την νομιμότητα των ομοσπονδιακών αρχών επιβολής του νόμου, των μέσων ενημέρωσης, του Ανωτάτου Δικαστηρίου και των δύο πολιτικών κομμάτων. Οι άνθρωποι είναι έξαλλοι, φοβισμένοι και αναζητούν απαντήσεις. Από πολλές απόψεις, είναι το ιδανικό περιβάλλον για τους αναρχικούς, αλλά πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να βγούμε από τη ζώνη άνεσής μας, να υπερασπιστούμε ανοιχτά και περήφανα τα ιδανικά μας και να αναλάβουμε κάποια ρίσκα εμπιστευόμενοι τους απλούς ανθρώπους. Το πιο σημαντικό είναι ότι οι τελευταίοι εννέα μήνες έχουν δείξει ότι κανείς δεν έρχεται να μας σώσει. Αν δεν σηκωθούμε για να ανταποκριθούμε στη στιγμή – όχι μόνο οι αναρχικοί, αλλά όλοι οι απόκληροι που αντιτίθενται στον φασισμό – αυτό θα μπορούσε κάλλιστα να μας κοστίσει τη ζωή μας.*Γι’ αυτό πήγα στη συγκέντρωση. Ήθελα να ενημερώσω και τους άλλους επαναστάτες ότι δεν είναι μόνοι, ότι υπάρχουν και άλλοι τρόποι αντίστασης εκτός από τις άκαμπτες φιλελεύθερες πορείες, ότι δεν χρειάζεται να περιμένουμε την άδεια από κάποια εθνική οργάνωση για να αναλάβουμε δράση.

Δεύτερος απολογισμός: Μια μεγάλη κωμόπολη.

Συμμετείχα στη συγκέντρωση No Kings εδώ επειδή σύντροφοι είχαν βοηθήσει στην οργάνωσή της και επειδή ήταν ο καλύτερος τοπικός χώρος που μπορούσα να φανταστώ για να συναντήσω άλλους ανθρώπους που θέλουν να οργανωθούν, να αντισταθούν και να αντεπιτεθούν.

Το 50501 είναι ουσιαστικά απλώς ένα meme που υποστηρίζεται από κάποια signal threads και ομάδες στο Facebook. Είναι εξαιρετικά ποικιλόμορφο πολιτικά και πολλοί αναρχικοί και κομμουνιστές φίλοι έχουν εμπλακεί σε τοπικό και κρατικό επίπεδο. Δεν ξέρω τι ακριβώς σημαίνει να λέω ότι ένα τόσο χαλαρό δίκτυο συνεργάζεται με την αστυνομία ή τους Δημοκρατικούς. Αυτό σημαίνει απλώς ότι ορισμένες προσωπικότητες μέσα σε αυτό (είτε σημαντικές είτε ασήμαντες) το έχουν κάνει, αλλά αυτό δεν αντικατοπτρίζει μια συλλογική συμφωνία που να υποστηρίζει αυτή τη συμπεριφορά. Υπό αυτές τις συνθήκες, νομίζω ότι θα πρέπει να αποφεύγουμε τις γενικευμένες κατηγορίες και, αντίθετα, απλώς να απομακρύνουμε τον πολιτικό μέσο όρο από τη συνεργασία της αστυνομίας ή την εξάρτηση από

τους Δημοκρατικούς.

Οι κίνδυνοι ήταν σχεδόν μηδενικοί. Πολλές παρανοϊκές φήμες διαδόθηκαν τις προηγούμενες ημέρες. Σύντροφοι προσπάθησαν να τις καταρρίψουν και να καθησυχάσουν όσους ήταν νέοι στην πολιτική δραστηριότητα, οι οποίοι ήταν οι πραγματικοί στόχοι αυτού του μύλου των φημών. Είναι σαφές ότι ο φόβος είναι το μεγαλύτερο εμπόδιό μας αυτή τη στιγμή, περισσότερο από την πραγματική καταστολή, τη βία ή το ντράμα.

Είδα μια ηλικιωμένη φίλη που βίωσε μια δεκαετία ομοσπονδιακής παρενόχλησης επειδή ήταν φίλη με μερικούς από τους κατηγορούμενους του Green Scare. Δεν ανάρρωσε ποτέ πραγματικά και δεν βγαίνει συχνά σε πολιτικά πράγματα, ως αποτέλεσμα του τραύματος και του φόβου. Χάρηκε πολύ που βρέθηκε σε αυτή την εκδήλωση και συμμετείχε στην παράνομη πορεία απόσχισης μαζί μας και ίσως με 400 άλλα άτομα. Προσπαθούσε να σκεφτεί νέα συνθήματα και συνομιλούσε χαρούμενα μαζί μου κοντά στην πρώτη γραμμή της πορείας.

Νομίζω ότι θα ήταν καλύτερο για τους συντρόφους να είχαν έρθει όχι μόνο με φυλλάδια και ριζοσπαστικά zine, αλλά και με πανό και εργαλεία για να κάνουν την πορεία πιο σίγουρη και ικανή. Δεδομένης της ενέργειας που υπήρχε, ακόμη και αυτό το μεγάλο πλήθος, ενθουσιασμένο αλλά και φοβισμένο, πιθανότατα θα ήταν ενθουσιασμένο να κάνει περισσότερα βήματα προς την μαχητικότητα, με μικρά πράγματα όπως κιμωλία και πυροτεχνήματα. Ήταν καθοριστικό το γεγονός ότι κάποιοι άνθρωποι έφεραν το δικό τους κινητό ηχοσύστημα, ξεχωριστό από αυτό που χρησιμοποιούσαν οι επίσημοι ομιλητές.

Τρίτος απολογισμός: Μια μικρή πόλη.

Στην πρώτη συγκέντρωση No Kings στην πόλη μας, τον Ιούνιο του 2025, ένα μπλοκ αναρχικών και άλλων αντιεξουσιαστών ξεκίνησε από μια διαφορετική τοποθεσία πιο κάτω στην περίφημη τοπική λεωφόρο και παρέλασε δίπλα από τη συγκέντρωση No Kings σε μια νεκρική πομπή με ένα φέρετρο για τον Ντόναλντ Τραμπ. Αυτή η παρέμβαση ήταν μεγάλη επιτυχία, προσελκύοντας περίπου εκατό άτομα από το πλήθος στο Δημαρχείο στο Ομοσπονδιακό Κτίριο, έναν από τους λίγους στόχους εδώ που συνδέεται πραγματικά με το καθεστώς στην Ουάσινγκτον. Το Ομοσπονδιακό Κτίριο φρουρούνταν αυστηρά από πράκτορες του DHS, οι οποίοι είχαν τεθεί σε υψηλή επιφυλακή μετά από μια ενέργεια λίγες εβδομάδες νωρίτερα, στην οποία κάποιος προφανώς χρησιμοποίησε ένα μαρκαδόρο κι έγραψε “Fuck ICE” σε μια γυάλινη πόρτα.

Λόγω αυτής της παρέμβασης, η τοπική ομάδα των Δημοκρατικών που διευθύνει τις φιλελεύθερες διαμαρτυρίες μη κερδοσκοπικών οργανώσεων 50501 μετακινήθηκε από την ιστορική λεωφόρο (ένας αυτοκινητόδρομος διπλής κατεύθυνσης που είναι πολύ εύκολο να μπλοκαριστεί η κυκλοφορία) σε ένα πάρκο στη Δυτική Πλευρά που εφάπτεται ενός αυτοκινητόδρομου οκτώ λωρίδων. Το 2020, οι φιλελεύθεροι που ήθελαν να αποτρέψουν την πιθανότητα μιας

πορείας μετά τη δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ πραγματοποίησαν επίσης αγρυπνία σε αυτό το πάρκο, αν και ευτυχώς, οι τοπικοί μαθητές λυκείου έκαναν τη δική τους παρέμβαση ως απάντηση. Ήταν σαφές στους αναρχικούς και στα παιδιά της πλατείας ότι επρόκειτο για μια προσπάθεια που αποσκοπούσε στον περιορισμό της ικανότητάς μας να βγαίνουμε στους δρόμους. Μετά την επιτυχία της περφόρμανς την πρώτη φορά, οι άνθρωποι ονειρεύτηκαν μια άλλη ιδέα για το πώς να παρέμβουν. Το σχέδιο ήταν να κατασκευαστεί μια μαριονέτα του Βασιλιά Ντόναλντ Τραμπ που θα απαιτούσε από τους διαδηλωτές να παραμείνουν στο πεζοδρόμιο και να μην κάνουν τίποτα για να απειλήσουν πραγματικά το καθεστώς του – μέχρι που ένας μοναχικός γελωτοποιός θα ηγούνταν μιας εξέγερσης δουλοπάροικων που θα συντρίβουν και θα καταστρέφουν τη μαριονέτα.

Δυστυχώς, η απειλή σφοδρών καταιγίδων και ανέμων με ένταση ανεμοστρόβιλων στην περιοχή μας υπονόμευσε αυτό το σχέδιο και την τελευταία στιγμή, οι άνθρωποι έπρεπε να σχεδιάσουν μια πιο μαχητική παρέμβαση.

Περίπου δώδεκα αναρχικοί, πλατειακοί και άλλοι ριζοσπάστες συγκεντρώθηκαν στο πάρκο στις 18 Οκτωβρίου με το σχέδιο να πάρουν μία ή δύο λωρίδες του αυτοκινητόδρομου και στη συνέχεια να επιστρέψουν στο πάρκο μέσω των ήσυχων κατοικημένων δρόμων που βρίσκονται κοντά. Σύμφωνα με μεταγενέστερες αναφορές, περίπου 2000 άτομα συγκεντρώθηκαν στο πάρκο και παρατάχθηκαν στο πεζοδρόμιο εκατέρωθεν του αυτοκινητόδρομου. Η ενέργεια και το ηθικό του πλήθους ήταν χαμηλά. Παρά το γεγονός ότι υποτίθεται ότι χρηματοδοτούνταν από δισεκατομμυριούχους, οι φιλελεύθεροι δεν είχαν φέρει μεγάφωνα, δεν ηγούνταν συνθημάτων και δεν είχαν μουσική στις καρδιές τους. Αρχίσαμε να βαδίζουμε γύρω από το πάρκο, συγκεντρώνοντας ένα πλήθος περίπου σαράντα ατόμων που φώναζαν και τραγουδούσαν. Οι άνθρωποι τραγούδησαν το Bella Ciao, καθώς και έναν τοπικό ύμνο που δημιουργήθηκε για την τελευταία παρέμβαση στο συλλαλητήριο No Kings, που λέει:

Όχι Βασιλιάδες! Όχι Αφέντες! Όχι παλιοφασίστες μπάσταρδοι!

Όχι Βασιλιάδες! Όχι Αφέντες! Όχι παλιοφασίστες μπάσταρδοι!

Όχι Βασιλιάδες! Όχι Αφέντες! Όχι παλιοφασίστες μπάσταρδοι!

Αφήστε τους να κρεμαστούν από τα πόδια τους, αφήστε τα όρνια να φάνε

Αυτόν τον παλιοφασίστα μπάσταρδο!»

Μετά από μερικούς γύρους γύρω από το πάρκο, καταφέραμε να βγούμε στον αυτοκινητόδρομο με ένα πανό από την εποχή που ο Ντόναλντ Τραμπ ήρθε στο Νότιο Ιλινόις το 2018. Έγραφε «Όλοι οι δρόμοι κλειστοί στον φασισμό!» – ένα παιχνίδι με το σύνθημα της πόλης.

Περίπου σαράντα άτομα πήραν γρήγορα δύο λωρίδες κυκλοφορίας, μπλοκάροντας έντονα και τις δύο λωρίδες. Ένα περιπολικό μας ακολούθησε και πολύ λίγοι άνθρωποι προσχώρησαν από το πλήθος, αλλά πολλοί μας επευφημούσαν. Ανεβήκαμε τον αυτοκινητόδρομο πριν επιστρέψουμε σε κατοικημένους δρόμους όπου οι περισσότεροι άνθρωποι βγήκαν από τα σπίτια τους και μας επευφημούσαν. Καθώς πλησιάζαμε πίσω στο πάρκο για να ολοκληρώσουμε την χαρούμενη και μαχητική πορεία, δύο γέροι με κίτρινα γιλέκα πήδηξαν έξω προσπαθώντας να εμποδίσουν την πορεία, βιντεοσκοπώντας μας και ισχυριζόμενοι ότι ήμασταν πράκτορες της ICE επειδή φορούσαμε μάσκες. Ένας από τους ηλικιωμένους άνδρες άρπαξε ακόμη και το πρόσωπο ενός από αυτούς που κρατούσαν το πανό. Οι άνθρωποι φώναζαν αντιφασιστικά συνθήματα από πάνω τους, πνίγοντάς τους. Η πορεία επέστρεψε με ασφάλεια στο πάρκο.

Πολλοί άνθρωποι ήρθαν και μας ευχαρίστησαν για τα συνθήματα, τη μουσική, ακόμη και «τον ενθουσιασμό». Ενώ οι φιλελεύθεροι διοργανωτές κοκκίνισαν για την παρέμβασή μας, εμείς συνεχίσαμε τον χαρούμενο δρόμο μας.

Ενώ αυτό μπορεί να μην είναι τόσο συναρπαστικό όσο οι μαχητικές εφευρέσεις ή δράσεις στις μεγάλες πόλεις, πρέπει να προωθήσουμε το κίνημα όσο το δυνατόν περισσότερο οπουδήποτε και παντού. Το να καθόμαστε σπίτι καταγγέλλοντας και επικρίνοντας θα ήταν λάθος. Πολλοί καλοί άνθρωποι που δεν έχουν άλλη ιδέα για το πώς να αγωνιστούν παρακολούθησαν αυτή την εκδήλωση. Ας ελπίσουμε ότι η πράξη μας σήμαινε κάτι για τους ανθρώπους και οι άνθρωποι που συναντήσαμε εκεί θα νιώσουν πιο ικανοί να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων όταν τα πράγματα κλιμακωθούν.

Μερικές Ερωτήσεις σε Αναρχικούς σε όλη τη Χώρα

Γιατί παρακολουθήσατε τη συγκέντρωση No Kings;

- Όταν οι άνθρωποι συγκεντρώνονται δημόσια για να εκφράσουν τη διαφωνία τους, αυτός είναι ένας χώρος που αξίζει να καταληφθεί και να ριζοσπαστικοποιηθεί. Η εμφάνιση σημαίνει ότι πρέπει να διασφαλίσουμε ότι το μήνυμα της απόλυτης απελευθέρωσης δεν θα σβηστεί από φιλελεύθερα επιχειρήματα.
- Οι σύντροφοί μου και εγώ σκεφτήκαμε ότι θα υπήρχαν πολλοί άνθρωποι που θα χρησιμοποιούσαν την πορεία No Kings για να αντιμετωπίσουν την ICE στην πόλη μας. Ελπίζαμε ότι θα υπήρχε αρκετό χάος ώστε η αστυνομία να χάσει τον έλεγχο της κατάστασης και ο κόσμος να θυμηθεί πώς ήμασταν τον Ιούνιο και να απωλέσει μέρος του διάχυτου φόβου που φαίνεται να έχει βυθιστεί σε όλη την πόλη.
- Σε γενικές γραμμές, συμφώνησα με την πρόταση της CrimethInc. Νομίζω ότι είναι σημαντικό για εμάς (τους

αναρχικούς και τους αντιεξουσιαστές γενικότερα) να έχουμε ξανά μια ορατή παρουσία στους δρόμους. Περάσαμε πολλά χρόνια πειραματιζόμενοι με διάφορες προσεγγίσεις για να είμαστε περισσότερο ή λιγότερο ορατοί, και μου φαίνεται σαφές τώρα ότι πρέπει να είμαστε αναγνωρίσιμοι χωρίς να είμαστε στοχευμένοι.

- Η ομάδα στην οποία ανήκω δεν πήγε ως επί το πλείστον στη συγκέντρωση, τουλάχιστον όχι ως ομάδα εντός της πορείας. Η συγκέντρωση No Kings που διοργανώθηκε στο κέντρο της πόλης είχε προγραμματιστεί από τις 8 έως τις 10 π.μ. - πολύ νωρίς- αλλά μεταφέρθηκε απευθείας σε ένα ολοήμερο πολυπολιτισμικό φεστιβάλ "Tucson Meet Yourself" με χιλιάδες ανθρώπους, καντίνες, τοπικούς οργανισμούς υπεράσπισης και οικογένειες. Εκεί εμφανίστηκα με ένα σακίδιο γεμάτο περιοδικά και μερικές εκατοντάδες φυλλάδια σχετικά με την κινητοποίηση κατά του ICE και τον αντιαυταρχισμό. Μερικοί από εμάς τα γράψαμε και τα φωτογράφισαμε χθες.
- Παρευρέθηκα στη συγκέντρωση No Kings για να διανείμω προπαγάνδα – τόσο για να αμφισβητήσω τις πιο φιλελεύθερες αφηγήσεις σχετικά με το πώς είναι σκόπιμο να ανταποκριθούμε στην τρέχουσα στιγμή όσο και για να προσκαλέσω άτομα με παρόμοιους πολιτικούς στόχους σε συζήτηση με το κίνημά μας. Στόχευα επίσης να προσθέσω μια συγκρουσιακή χροιά στη διαδήλωση.

Οι No Kings, 50501 και το κίνημα Indivisible ασπάζονται την φιλελεύθερη πολιτική. Συνεργάζονται με την αστυνομία και το Δημοκρατικό Κόμμα. Πώς συμφιλιωθήκατε με αυτό;

- Δεν πήγα για να υποστηρίξω την πολιτική τους, πήγα για να αντιμετωπίσω τα όρια της πολιτικής τους. Οι αναρχικοί δεν χρειάζεται να περιμένουν τέλειες συνθήκες ή τέλειους

συντρόφους για να δράσουν. Η παρουσία σε φιλελεύθερους χώρους μπορεί να ανοίξει στιγμές στις οποίες οι άνθρωποι αρχίζουν να βλέπουν ότι το κράτος και οι επιβολείς του δεν θα τους σώσουν. Το βλέπω αυτό ως εμπλοκή, όχι ως ευθυγράμμιση.

- Πήγαμε εκεί ως αυτόνομα άτομα για να συμμετάσχουμε σε ένα μαζικό κίνημα κατά του φασισμού, όχι για να διαφωνήσουμε με τους φιλελεύθερους διοργανωτές που είπαν σε όλους να μείνουν στο πεζοδρόμιο. Πολλοί από τους ανθρώπους που εμφανίζονται σε αυτές τις διαμαρτυρίες δεν είναι ιδεολογικά αφοσιωμένοι στην νομιμότητα ή τον πασιφισμό. Απλώς βλέπουν τα παραπάνω ως το μόνο παιχνίδι στην πόλη. Πιστεύω ότι είναι δουλειά μας να προκαλέσουμε μεταξύ των απλών πολιτών πραγματική αντίσταση. Το γεγονός ότι δώδεκα άτομα με λογότυπο και λογαριασμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διεκδικούν την εξουσία να λένε σε όλους τους άλλους σε μια εκδήλωση τι να κάνουν δεν σημαίνει ότι πρέπει να ακούσουμε. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάποια αντίφαση που να μπορούμε να συμβιβάσουμε. Εμφανιζόμαστε, υποστηρίζουμε τις αξίες μας, προσπαθούμε να πείσουμε άλλους ανθρώπους να ενταχθούν μαζί μας και κάνουμε αυτές τις οργανώσεις άσχετες.
- Νιώθω αρκετά άνετα να χρησιμοποιώ φιλελεύθερες εκδηλώσεις για να δημιουργήσω δράσεις διάσπασης. Είναι μια μέθοδος που έχει δοκιμαστεί και έχει αποδειχθεί αξιόπιστη και αποτελεσματική τακτική και αυτό δεν μου φάνηκε διαφορετικό. Οι μεγάλες συγκεντρώσεις προσελκύουν πολλούς συντρόφους που αναζητούν κάτι πιο ριζοσπαστικό, οπότε είναι καλό να είμαστε εκεί για να τους βρούμε. Φαίνεται ότι βρισκόμαστε σε ένα μοτίβο αναμονής στο οποίο οι φασίστες επιβάλλουν σιγά σιγά στρατιωτικό νόμο και οι άνθρωποι φοβούνται πολύ να κάνουν οτιδήποτε επειδή πιστεύουν ότι αυτό θα μπορούσε να χειροτερέψει την κατάσταση. Αλλά νομίζω ότι είναι σημαντικό να εντείνουμε τις αντιφάσεις και να οδηγήσουμε το κράτος σε υπερβολική δράση, προκειμένου να πυροδοτήσουμε το είδος της εκτεταμένης οργής που είναι ικανή να αντιμετωπίσει

πραγματικά το κράτος.

- Αυτοί οι boomers θέλουν απλώς κάποιον να μιλήσουν. Αποφύγαμε τους διοργανωτές και πήγαμε εκεί που θα ήταν ο περισσότερος κόσμος.
- Υπήρχαν πολλοί άδειοι σταθμοί στο φεστιβάλ folklife όπου οι πωλητές είχαν κλείσει νωρίς ή δεν έφτασαν ποτέ. Προσπαθήσαμε να στήσουμε ένα περίπτερο για την «Ένωση Κυβερνήσεων της Κομητείας Πίμα» για να είμαστε αστείοι, αλλά εμφανίστηκε ο τύπος που την διηύθυνε, οπότε απλώς μετακινηθήκαμε σε ένα άλλο άδειο περίπτερο και φτιάξαμε μια πινακίδα που έγραφε «Αναρχική Πολεμική Γραφή σε ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ». Όλα τα πράγματα ήταν δωρεάν.

Κάποιοι το περιγράφουν διαδικτυακά ως "επικίνδυνο" να συμμετέχεις σε δημόσιες συγκεντρώσεις. Ποιά πιστεύετε ότι είναι τα ρίσκα;

- Πάντα υπάρχει ρίσκο όταν προκαλείς την εξουσία, μπάτσοι, παρακολούθηση, συντηρητικοί, διάρρευση προσωπικών δεδομένων. Αλλά το να κρυβόμαστε δεν μας κάνει πιο ασφαλείς. Μπορούμε να ελαχιστοποιήσουμε τη ζημιά με την αμοιβαία υποστήριξη, καλή παιδεία ασφάλειας και επίγνωση της κατάστασης, αλλά το ρίσκο είναι μέρος της πραγματικότητας της αντίστασης.
- Δεν είμαι σίγουρος ότι το ένιωσα τόσο ριψοκίνδυνο. Το Λος Άντζελες έχει διαφορετική άποψη από τις ρεπουμπλικανικές πολιτείες για αυτό, αλλά ήξερα ότι θα αντιμετωπίζαμε την αστυνομία του Λος Άντζελες κι όχι την ICE και πιθανές ομοσπονδιακές κατηγορίες (οι οποίες είναι πιο επικίνδυνες, αν και στο Λος Άντζελες δεν είναι τόσο ριψοκίνδυνα όσο πολύ πιστεύουν). Με χιλιάδες αριστερούς τριγύρω να παρέχουν κάλυψη, αυτό φάνηκε ως την πιο ασφαλή από τις πράξεις που συμβαίνουν στο Λος Άντζελες αυτήν την στιγμή. Οπωσδήποτε πιο ασφαλή από το

να αντιμετωπίζαμε την ICE κατά τη διάρκεια μιας επιδρομής.

- Τι στο διάολο λένε ως “επικίνδυνο” για τους αναρχικούς να βρίσκονται στις συγκεντρώσεις No Kings; Είναι επικίνδυνο για εμάς να ΜΗΝ είμαστε εκεί.
- Φυσικά κι είναι επικίνδυνο. Το καθεστώς δηλώνει ξεκάθαρα την επιθυμία του να συνθλίψει το κίνημά μας και να φυλακίσει, σκοτώσει ή απελάσει οποιονδήποτε ο οποίος στέκεται στο διάβα του. Το να λαμβάνεις δράση κατά του καθεστώτος με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμη και συμβολικά, συνεπάγεται έναν αυξημένο κίνδυνο για παρακολούθηση, αστυνομική βία και καταστολή. Παρόλα αυτά θεωρώ ότι τώρα τα ρίσκα της μη συμμετοχής είναι ακόμη μεγαλύτερα. Το μόνο εμπόδιο για το μέχρι πού μπορούν αυτή τη στιγμή να φτάσουν οι φασίστες είναι η αντίστασή μας, κι εάν χάσουμε, σκοπεύουν να μας σκοτώσουν. Πρέπει να ξεφύγουμε από την λογική ότι το να βλέπουμε τον κίνδυνο ως κάτι που μπορούμε να επιλέξουμε, και να αναγνωρίσουμε ότι, είτε μας αρέσει είτε όχι, είμαστε κλειδωμένοι σε έναν αγώνα για την επιβίωσή μας.
- Πφφ, αυτό είναι απλά κοινωνικό άγχος. Περίμενα ότι θα μας διώξουν γιατί κλέψαμε ένα τραπεζάκι, αλλά μας επέτρεψαν να μείνουμε όλη την μέρα. Στην περίπτωση που θα μας πέταγαν έξω, είχαμε σχεδιάσει απλά να μετακινηθούμε σε άλλο μέρος του φεστιβάλ, να πάρουμε αλλο τραπεζάκι, ή να διανείμουμε zine στο πόδι.
- Πολλοί άνθρωποι θέλουν να μιλήσουν για την επαναστατική αντικρατική πολιτική αυτή τη στιγμή. Ένιωσα καλά που εμφανιζόταν ως «οι ίδιοι», βάζοντας ρητά αναρχικές ιδέες μπροστά σε ανθρώπους και βλέποντας ποιος είναι πρόθυμος να εμπλακεί.
- Σε αυτή την περίπτωση, όντας σε μια πόλη που έχει ήδη επιχειρήσει την ανάπτυξη ομοσπονδιακών στρατευμάτων και κατακλύζεται από τα ανθρώπινα σκουπίδια που εργάζονται για το ICE, προσωπικά αισθάνθηκα εξαιρετικά ανήσυχος. Η μαζική παρακολούθηση είναι πραγματική και είναι κακή. Δεδομένου του πλαισίου, ωστόσο, αισθάνθηκα ότι οι

βασικές πρακτικές ασφαλείας όπως η μάσκα ήταν επαρκείς. Ο χρόνος θα δείξει αν αυτό είναι αλήθεια. Οι άνθρωποι με τους οποίους ήμουν μαζί, χρησιμοποιούσαν ως επί το πλείστον ως ευκαιρία για να είναι ορατοί. Κανείς δεν σχεδίαζε να κάνει κάτι πέρα □□από το να συμμετάσχει στην πορεία, κάτι που επηρέασε τις αποφάσεις μας. Μερικοί άνθρωποι δεν φόρεσαν μάσκα, μερικοί άνθρωποι ήταν σε μπλοκ, μερικοί άνθρωποι κάπου στο ενδιάμεσο.

- Ήξερα ότι με την συμμετοχή στην συγκέντρωση σήμαινε ότι δεν διατρέχαμε μαγάλο κίνδυνο σύλληψης και ξυλοδαρμό από την αστυνομίας ή βίας από την ακροδεξιά. Αλλά ο μεγαλύτερος κίνδυνος στην πραγματικότητα δεν ήταν σε σχέση με την προσωπική μου ασφάλεια, αλλά ότι θα αποτυγχάναμε να έχουμε αντίκτυπο στο πλήθος ή να προσεγγίσουμε άλλους ανθρώπους που είναι δυσαρεστημένοι με την κυβέρνηση Τραμπ και τις φιλελεύθερες απαντήσεις σε αυτό.

Τι πιστεύεις ότι επιτεύχθηκε;

- Είχα πολλές καλές συζητήσεις με ανθρώπους που ήταν θετικοί σε αυτό που κάναμε, αλλά νομίζω ότι το πιο ελπιδοφόρο πράγμα ήταν ακριβώς πόσοι άνθρωποι ενώθηκαν μαζί μας στους δρόμους μόλις αποδείξαμε ότι ήταν δυνατό. Μια ηλικιωμένη γυναίκα από τα προάστια έπεσε ενώ βάδιζε στο δρόμο, και όταν τη βοηθήσαμε και τη ρωτήσαμε αν ήθελε να τη βοηθήσουμε να επιστρέψει στο πεζοδρόμιο αρνήθηκε. «Ήμουν στους δρόμους ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ και θέλω να είμαι στους δρόμους και τώρα». Μίλησα επίσης με μερικούς νέους ανθρώπους εκ των υστέρων, οι οποίοι ενθουσιάστηκαν πολύ με την εμπειρία και έψαχναν διάφορους τρόπους να παραμείνουν ενεργοί. Η συνήθης γραμμή που υιοθετήθηκε από πολλούς αυταρχικούς λόγους διαμαρτυρίας (τόσο φιλελεύθερα όσο και

λενινιστικά) είναι ότι οι μη επιτρεπόμενες διαμαρτυρίες στους δρόμους είναι πολύ επικίνδυνες για τους ηλικιωμένους ή τα παιδιά, ώστε να αποξενώνουν εγγενώς «τις μάζες» που δεν είναι έτοιμες για τόσο μεγάλα επαναστατικά βήματα όπως το περπάτημα στο δρόμο χωρίς άδεια. Ήταν καλό να βιώσουμε μια υπενθύμιση του πόσο εντελώς ψευδές είναι αυτό.

- Άλλοι ακτιβιστές και ομάδες υπεράσπισης ήταν ανοιχτοί στο να είμαστε εκεί. Παραδόξως, αυτό περιελάμβανε τα «Humane Borders» – την απούσα ανθρωπιστική ομάδα της οποίας το περίπτερο είχαμε αναλάβει. Κάποια στιγμή, ένα από τα μέλη τους σταμάτησε από το τραπέζι μας για να ρωτήσει ποιοι ήμασταν. Ήμασταν ξεκάθαροι μαζί της ότι θέλαμε απλώς να διανείμουμε την ελεύθερη αναρχική λογοτεχνία εκεί, αφού αυτό το τραπέζι δεν χρησιμοποιούνταν διαφορετικά. «Από τότε που τα Ανθρώπινα Σύνορα δεν εμφανίστηκαν, είμαστε εδώ για το No Borders!!! Και όλοι μισούμε τον ICE!» Στην αρχή, φαινόταν μπερδεμένη από τις γελοιότητές μας, αλλά ήρθε αργότερα για να πει ότι η ομάδα της ήταν χαρούμενη που χρησιμοποιούσαμε το τραπέζι τους!
- Βρήκα υποσχόμενο ότι υπάρχουν σαφώς άνθρωποι προσανατολισμένοι προς τη δράση των μαχητών στο δρόμο που μας είναι άγνωστες. Σκέφτομαι ιδιαίτερα τις ομάδες των παιδιών που έχουν μεξικανικές σημαίες.
- Αυτό που μου φαινόταν πιο ελπιδοφόρο ήταν να βλέπω πενήντα περίπου θορυβώδεις ανθρώπους, πολλοί από τους οποίους ήταν εντελώς ξένοι, να συνεχίζουν να συγκεντρώνονται προκλητικά στο δρόμο αφού οι αστυνομικοί τούς είπαν επανειλημμένα να πάνε σπίτι τους. Ένιωθαν σαφώς ανικανοποίητοι από τους φιλελεύθερους που ηγούνταν της πορείας και ενεργοποιήθηκαν έντονα από αυτό που είχαν να πουν οι αναρχικοί και την ενέργεια που έφερναν στη διαδήλωση, ακόμη και όταν έγινε σαφές ότι προσελκύαμε την οργή τόσο των διοργανωτών όσο και της αστυνομίας. Είδαμε ανθρώπους εμπνευσμένους και να προσελκύονται από επαναστατικά μηνύματα.

- Μερικοί σύντροφοι ήταν σε θέση να προσελκύσουν ένα μεγάλο πλήθος περίπου χιλίων ανθρώπων από τη συγκέντρωση No Kings στο Δημαρχείο στο κέντρο κράτησης με ένα δυνατό κινητό ηχείο και μερικά κίτρινα γιλέκα διαμαρτυρίας. Το πλήθος στο MDC ήταν πραγματικά εμπνευσμένο από αυτό, και υπήρχαν κάποιες αψιμαχίες με τους μπάτσους, αν και τίποτα πολύ φιλόδοξο. Όλοι ήταν πολύ υπέρ του συνθήματος "γαμημένη αστυνομία" και οι άνθρωποι ζήτησαν να ακούσουν το «Fuck the Police» του Boosie περίπου επτά φορές. Κάποια στιγμή, περίπου εκατό άνθρωποι χόρευαν το Payaso de Rodeo, το οποίο ήταν πραγματικά διασκεδαστικό, και υπήρχε ένας ολόκληρος χορός σε ένα σετ του Μοντερέι. Νομίζω ότι οι μπάτσοι θα μπορούσαν να πουν ότι έχαναν τον έλεγχο της κατάστασης, γιατί αμέσως μετά τον χορό έβγαλαν τα άλογα και έγιναν πραγματικά επιθετικοί για την εκκαθάριση της διασταύρωσης.
- Στήσαμε μια σειρά από τραπέζια φορτωμένα με εκατοντάδες zines, αφίσες και αυτοκόλλητα. Μία από τους εθελοντές της εκδήλωσης μας πλησίασε, λίγο επιφυλακτική, και ρώτησε τι κάναμε. Της είπα ότι είμαστε μόνο μερικά άτομα που προσπαθούσαν να μοιραστούν ιδέες και ανοιχτή συζήτηση. Ενώ στην αρχή ήταν επιφυλακτική σιγά σιγά άρχισε να θέλει να μάθει για δράση μας. Μέχρι το τέλος, χαμογελούσε, έκανε ερωτήσεις και έφευγε με μια χούφτα zines.

Τι εύχεσαι να είχες δει στο No Kings που, εκ των υστέρων, θα μπορούσες να βοηθήσεις συνεισφέροντάς του εσύ ο ίδιος;

- Περισσότερη αυτόνομη παρουσία, περισσότερα πανό, ανταλλαγή δεξιοτήτων, τέχνη, αυθόρμητα συνθήματα που να μην προέρχονται από τους διοργανωτές. Χώροι όπου οι άνθρωποι θα μπορούσαν να μιλήσουν ελεύθερα χωρίς μια

σκηνή που να τους λέει πώς μοιάζει ο «ασφαλής» ακτιβισμός.

- Η προπαγάνδα μας ενθαρρύνει την άμεση δράση και τον πολιτικό πειραματισμό. Τα φυλλάδια έχουν όλα έναν κωδικό QR για ένα signal thread «ανακοινώσεων» που δημοσιεύει επερχόμενες αντιεξουσιαστικές εκδηλώσεις, τις δικές μας πορείες και τα συναφή. Αλλά δεν έχουμε μια συγκεκριμένη επερχόμενη εκδήλωση στο ημερολόγιό μας αυτό το μήνα, η οποία προσκαλεί τη συμμετοχή του κοινού, για παράδειγμα, δεν έχουμε κάνει έκκληση για τη συγκρότηση μιας συνέλευσης για όλη την πόλη. Αυτού του είδους τα πράγματα δεν έχουν ακόμα οργανωθεί.
- θα ήθελα να μπορούμε να κάνουμε μια πιο συντονισμένη διανομή πολιτικού υλικού , ώστε να έχουμε κάνει περισσότερες συζητήσεις με τους ανθρώπους. Δεν υπάρχουν πολλοί από εμάς, γεγονός που καθιστά δύσκολο να έχουμε ανθρώπους να κινούνται μαζί. Νομίζω ότι το να είμαστε ελαφρώς πιο στοχευμένοι στην προβολή μας αντί να δίνουμε απλώς φυλλάδια και zines σε όποιον θα τα πάρει πιθανότατα θα μας ωφελήσει στο μέλλον.
- Μακάρι να είχα δει πιο θεαματικές παρουσιάσεις των πολιτικών μας μηνυμάτων – είτε ρίξεις πανό, αφισοκολλήσεις, σημαίες ή ομοιώματα που καίγονται, είτε οτιδήποτε άλλο. Εκ των υστέρων, είναι σαφές ότι η πορεία ήταν απλώς ένα τεράστιο θέαμα, που ήταν ένα «διασκεδαστικό απόγευμα» για πολλούς φιλελεύθερους. Το να βάλουμε μια αναρχική ανατροπή σε αυτό για να κάνουμε την παρουσία μας όσο το δυνατόν πιο ορατή σε άλλους θα μπορούσε να ήταν κάπως ελπιδοφόρα για εμάς και να κινητοποιήσουμε τους άλλους εκεί, αν γίνει στις σωστές στιγμές στα σωστά πλαίσια. Επιπλέον, σε πολλά διαφορετικά σημεία, οι αναρχικοί θα μπορούσαν να έχουν κάνει μια προσπάθεια να είναι στο μπροστινό μέρος της πορείας με μεγάλα, ενισχυμένα πανό και ένα μεγάφωνο για να αμφισβητήσουν τα μηνύματα και την εικόνα των διοργανωτών, και ενδεχομένως ακόμη και να ξεκινήσουν μια αποσχισθείσα πορεία στο τέλος ή κοντά στο τέλος της

διαδρομής με εκείνους που δεν ήθελαν να τελειώσουν τη διαδρομή ή έψαχναν για άλλους τρόπους να εκφράσουν την πολιτική τους απογοήτευση.

- Μακάρι να είχαμε προετοιμάσει περισσότερους τρόπους για να ακολουθήσουν οι άνθρωποι μετά το γεγονός. Διανείμαμε φυλλάδια για ένα μελλοντικό γεγονός κατά του ICE ευρέως, αλλά πολλοί άνθρωποι ήθελαν πιο άμεσους τρόπους για να συνδεθούν και δεν είχαμε πραγματικά έναν τρόπο να το κάνουμε αυτό πέρα από την κοινή χρήση ονομάτων χρηστών Signal, κάτι που δεν είναι ιδανικό. Στο μέλλον, ελπίζουμε να θέσουμε σε λειτουργία ένα τοπικό ημερολόγιο εκδηλώσεων που θα επιτρέψει στους ανθρώπους να συνδεθούν σε εκδηλώσεις λιγότερο υψηλού κινδύνου και ίσως μια σύνδεση με ένα κανάλι signal ή signal thread μόνο για διαχειριστές θα ήταν επίσης καλή.
- Κατά κύριο λόγο, αισθάνομαι ότι αν υπήρχε ένα άλλο γκρουπ ανθρώπων που έκαναν πορείες, θα μπορούσαν να έχουν περάσει από το κέντρο της πόλης ή σε έναν αυτοκινητόδρομο, και αυτό θα είχε χωρίσει τις δυνάμεις των μπάτσων και το κέντρο κράτησης πιθανότατα θα είχε πραγματικά εκραγεί, κάτι που θα ήταν μια τεράστια νίκη για το κίνημα κατά του ICE αυτή τη στιγμή.
- Σκεφτόμουν τι σημαίνει ότι περιμένουμε αυτές τις μεγάλες φιλελεύθερες οργανώσεις να οργανώσουν μαζικές ενέργειες, ώστε να μπορέσουμε να τις καταλάβουμε και πόσο χάνουμε με το να είμαστε εξαρτημένοι από αυτούς. Ταυτόχρονα, κάνοντας αυτή τη δουλειά εμείς οι ίδιοι απαιτεί πολλή ενέργεια και οικοδόμηση συνασπισμού που απομακρύνεται από την εργασία των ενοικιαστών και την οργάνωση οικοδόμησης κτιρίων βάσης, οπότε ποτέ δεν φαίνεται να είναι η καλύτερη χρήση του χρόνου. Αλλά και πάλι, αναρωτιέμαι αν υπάρχει τρόπος να αλλάξει αυτή η δυναμική.

Η «αρετή» του σταθμάρχη και τα όρια της εκτεχνίκευσης

Του Γιώργου Κρανιδιώτη

Την επομένη του πολύνεκρου σιδηροδρομικού δυστυχήματος στα Τέμπη, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Νίκος Ανδρουλάκης, από το σημείο της συμφοράς, δήλωνε: *«Η πατρίδα μας βιώνει μια ανείπωτη τραγωδία και στη σκέψη όλων μας υπάρχει ένα τεράστιο "γιατί". Γιατί, ενώ υπάρχουν οι τεχνικές δυνατότητες εδώ και χρόνια, να κρέμονται τόσες ζωές σε ένα ανθρώπινο χέρι».* Η δήλωση Ανδρουλάκη εκφράζει την κοινή πεποίθηση ότι το δυστύχημα θα είχε αποφευχθεί, αν είχε αξιοποιηθεί η σύγχρονη τεχνική, ούτως ώστε η ασφάλεια των σιδηροδρομικών μεταφορών να μην εξαρτιόταν από τον ανθρώπινο παράγοντα. Η οπτική αυτή υπόρρητα δέχεται ότι το κακό προήλθε από «ανθρώπινο λάθος». Εντούτοις, το ερώτημα που ευλόγως ανακύπτει είναι: Γιατί το πιο θανατηφόρο δυστύχημα στην ιστορία του ελληνικού σιδηροδρόμου συνέβη εν έτει 2023, και όχι καθ' όλες τις προηγούμενες δεκαετίες λειτουργίας του, όταν οι χρησιμοποιούμενες τεχνικές ήταν οπωσδήποτε υποδεέστερες των σημερινών και πολύ περισσότερα εξαρτιόνταν από το «ανθρώπινο χέρι»;

Λίγες μέρες αργότερα, ένας σχολιαστής στο Facebook, ο Παναγιώτης Μαυρέλης, παρατηρούσε: *«Αν ήταν τόσο απλό και εύκολο να συμβεί το "ανθρώπινο λάθος" θα είχε συμβεί χρόνια τώρα, όταν τα δρομολόγια ήταν πολύ πιο πυκνά και οι γραμμές περισσότερες. Όμως δεν είναι καθόλου έτσι τα πράγματα. Το "ανθρώπινο λάθος" είναι το άλλο όνομα της απαξίωσης των δημόσιων αγαθών και των ανθρώπων. Η από 2θετίας σταθερή απαξίωση του ΟΣΕ, των υποδομών του και των εργαζομένων του, με σκοπό να εκποιηθεί στα ιδιωτικά συμφέροντα παρήγαγε αυτό το "ανθρώπινο λάθος". […] Τόσα χρόνια δεν συνέβη ποτέ ένα τόσο τραγικό "ανθρώπινο λάθος", γιατί ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΟΣΕ αποτελούνταν*

και στελεχώνονταν από καλούς σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, από ευσυνείδητους επαγγελματίες μηχανοδηγούς και σταθμάρχες, που, παρά την ελλιπή υποδομή και την έλλειψη σύγχρονων συστημάτων, μάς ταξίδευαν όλους με ασφάλεια στους προορισμούς μας. Δεν ζούμε, λοιπόν, από τύχη. […] Ο ΟΣΕ, όμως, κατατμήθηκε και εκποιήθηκε. Στερήθηκε την κερδοφορία του, απαξιώθηκε και έπαψε να βγάζει σιδηροδρομικούς. Όσοι επαγγελματίες σιδηροδρομικοί συνταξιοδοτούνται δεν αντικαθίστανται. Η πείρα και η τεχνογνωσία των παλιών σιδηροδρομικών δεν μεταβιβάζεται στους νέους. Ένα ολόκληρο κεφάλαιο εθνικής τεχνογνωσίας πετάγεται στα σκουπίδια, θυσία στις ιδιωτικοποιήσεις. Έτσι φτάσαμε στον σταθμάρχη της Λάρισας. Σε ένα μοιραίο άνθρωπο που προφανώς δεν έπρεπε να βρίσκεται στο σταθμαρχείο. Έναν παλιό ανειδίκευτο υπάλληλο του ΟΣΕ που πριν 10 χρόνια μετατάχθηκε στο υπουργείο Παιδείας στο πλαίσιο της "κινητικότητας" του Μητσοτάκη (σ.σ. "νόμου Ρέππα") και πέρυσι, στα 59 του χρόνια, έγινε σταθμάρχης. […] Δεν φταίει όμως ο σταθμάρχης, αλλά αυτοί που τον τοποθέτησαν εκεί. Αν δεν είχε απαξιωθεί και ιδιωτικοποιηθεί ο ΟΣΕ και δεν είχε αποψιλωθεί από σιδηροδρομικούς, δεν θα βρισκόταν στην ανάγκη να εκπαιδεύσει έναν 59χρονο για να τον κάνει σταθμάρχη. Θα είχε σταθμάρχη η Λάρισα, και ο ΟΣΕ θα έβγαζε νέους μέσα από τις σχολές του και με μαθητεία δίπλα στους παλιούς». Και κατέληγε: *«Το βασικό κεφάλαιο ενός δημόσιου οργανισμού είναι οι εργαζόμενοί του, η πείρα και η γνώση που διαθέτουν. Αυτή η πείρα και η γνώση ελαχιστοποιούν την πιθανότητα "ανθρώπινου λάθους" και όχι μόνο τα σύγχρονα ηλεκτρονικά συστήματα. Και τα πιο προηγμένα συστήματα απαιτούν τη γνώση και τη πείρα των ανθρώπων για να λειτουργήσουν. Λόγω της γνώσης και της πείρας των εργαζομένων κυκλοφορούσε επί δεκαετίες με ασφάλεια ο σιδηρόδρομος».*

Εκκινώντας από την παραπάνω, ορθή κατά τη γνώμη μας, τοποθέτηση του Μαυρέλη, θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε κάποιες πτυχές της καταστροφής που δεν έχουν αρκούντως συζητηθεί ως τώρα.

Η «αρετή» του σταθμάρχη

Σύμφωνα με τον Άλασνταιρ Μακιντάιρ, ήδη από την ομηρική εποχή, η *αρετή* (virtue) συνδέεται με την ανάληψη ενός κοινωνικού ρόλου και την αριστεία στο πεδίο μιας ειδικής κοινωνικής πρακτικής (π.χ. πόλεμος ή αγωνίσματα: Αχιλλέας, διατήρηση του *οἴκου*: Πηνελόπη, καθοδήγηση συνέλευσης: Νέστορας). Στη θεώρηση του Σκώτου φιλοσόφου, η έννοια της *πρακτικής* έχει κεντρική σημασία για τον προσδιορισμό του νοηματικού πυρήνα της αρετής, ορίζεται δε ως εξής: *«κάθε συνεκτική και σύνθετη μορφή μιας κοινωνικά θεσπισμένης συνεργατικής δραστηριότητας, μέσω της οποίας πραγματώνονται αγαθά εγγενή στη δραστηριότητα αυτή, κατά την προσπάθεια να επιτευχθεί η αριστεία που της προσιδιάζει και που, εν μέρει, την προσδιορίζει».* Τα επαγγέλματα, οι τέχνες, οι επιστήμες, τα αθλήματα, η πολιτική, η ανατροφή των παιδιών κ.ο.κ. συνιστούν *πρακτικές* υπ' αυτήν την έννοια.

Τι σημαίνει όμως ο όρος «εγγενή αγαθά»; Εν αντιθέσει προς τα αγαθά που σχετίζονται εξωγενώς και κατά συμβεβηκός με μια πρακτική (π.χ. χρήμα, δόξα, δύναμη, κοινωνική αναγνώριση κ.λπ.), τα εγγενή αγαθά αφορούν στην ουσία της συγκεκριμένης πρακτικής και δρέπονται μόνο διαμέσου της εμπειρίας της συμμετοχής σε αυτήν. Εγγενές αγαθό είναι π.χ. η τελειότητα του αποτελέσματος, η βελτίωση της δεξιότητας χάρη στην εξάσκηση, η ηθική ικανοποίηση και αυτοεπιβεβαίωση που αποκομίζει ένας επαγγελματίας ενόσω εργάζεται. Τα εξωγενή αγαθά είναι αντικείμενα ατομικής κτήσης και ανταγωνισμού, ενώ τα εγγενή διαχέονται σε ολόκληρη την κοινότητα που ασκεί την πρακτική.

Ερειδόμενοι στα παραπάνω, φθάνουμε πια στον ορισμό της αρετής: *«αρετή είναι μια επίκτητη ανθρώπινη ικανότητα της οποίας η κατοχή και η ενάσκηση τείνουν να μας καταστήσουν ικανούς να επιτύχουμε αγαθά εγγενή στις πρακτικές, ενώ η έλλειψή της εμποδίζει την επίτευξη τέτοιων αγαθών».* Η ενάρετη άσκηση μιας πρακτικής απαιτεί, κατά τον Μακιντάιρ, μια *μύηση*, η οποία

επιτυγχάνεται με τη διδασκαλία, τη μαθητεία, τη σύναψη μιας σχέσης με τους ομοτέχνους, την υπακοή σε κανόνες και την αποδοχή των κριτηρίων της αυθεντίας, την εγκόλπωση της παράδοσης και των επιτευγμάτων του παρελθόντος. Επιπλέον, προϋποθέτει την ένταξη σε μια *κοινότητα* που συνέχεται από ένα κοινό όραμα και μια κοινή αντίληψη για τα αγαθά. Τέλος, η αρετή δεν γίνεται να νοηθεί ειμή στο πλαίσιο μιας ανθρώπινης ζωής η οποία, αφενός έχει έναν *τελεολογικό* χαρακτήρα, τουτέστιν αποβλέπει σε έναν σκοπό, αφετέρου συγκροτεί *ολότητα,* δηλαδή διατηρεί την ενότητά της, και δεν είναι μια απλή διαδοχή, ένα συμπίλημα, ασυναφών επεισοδίων. Ο ενάρετος βίος είναι ένας βίος μη κατακερματισμένος, όπου η εργασία *δεν* διαχωρίζεται από τη σχόλη και ο επαγγελματικός τομέας από τον προσωπικό.

Ας δούμε λοιπόν την περίπτωση του μοιραίου σταθμάρχη της Λάρισας Βασίλη Σαμαρά. Σύμφωνα με το πόρισμα της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων, ο άνθρωπος αυτός προσελήφθη αρχικά στον ΟΣΕ το 1989 ως αχθοφόρος. Το 1990, κατέστη πτυχιούχος του ΤΕΛ Λάρισας στον Τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών (Τμήμα Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων). Το 2011, με τον νόμο περί «κινητικότητας» των υπαλλήλων του Δημοσίου, μετατάχθηκε στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, και το 2018 κατατάχθηκε σε νέο κλάδο με ειδικότητα ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων. Το 2022, όντας 58 ετών, και 5 χρόνια πριν τη συνταξιοδότησή του, καταθέτει αίτηση για νέα μετάταξη σε μία από τις θέσεις σταθμάρχη που ζήτησε ο ΟΣΕ να καλυφθούν μέσω «κινητικότητας», λόγω έλλειψης προσωπικού. Επιλέγεται και, μετά από ολιγόμηνη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, τοποθετείται σε ένα νευραλγικό πόστο, το σταθμαρχείο της Λάρισας, τον Ιανουάριο του 2023, μόλις ένα μήνα πριν το δυστύχημα. Είναι σημαντικό να προστεθεί ότι, το βράδυ του δυστυχήματος, ο άπειρος Σαμαράς είχε μείνει μόνος, διότι δύο άλλοι σταθμάρχες (οι Κωνσταντίνος Παυλόπουλος και Παναγιώτης Χαμηλός) είχαν αποχωρήσει πριν τη λήξη της βάρδιας τους. Εξ αυτών, ο Χαμηλός ήταν συμβασιούχος ορισμένου χρόνου και εργαζόταν εκδίδοντας δελτία παροχής υπηρεσιών («με μπλοκάκι»).

Επί τη βάσει της προηγηθείσας έκθεσης της αρετής κατά Μακιντάιρ, είναι ολοφάνερο ότι ο σταθμάρχης Σαμαράς πόρρω απέχει από το να λογιστεί ένας «ενάρετος» επαγγελματίας. Η σταδιοδρομία του είναι πολυδιασπασμένη και κατατεμαχισμένη σε αποκομμένες μεταξύ τους δραστηριότητες. Απουσιάζουν απ' αυτήν η σταθερότητα, η προσήλωση, η μύηση σε μια κοινότητα ομοτέχνων και η μαθητεία, δια της οποίας επιτυγχάνεται η μετάδοση της πείρας. Από το βιογραφικό του και μόνο, προκύπτει ότι θα ήταν de facto αδύνατη η εκ μέρους του επιδίωξη εγγενών στην πρακτική του σιδηροδρομικού υπαλλήλου αγαθών, όπως η αριστεία του αποτελέσματος και η χαρά της προσφοράς σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Η απασχόλησή του στον ΟΣΕ δεν αποτελούσε αναπόσπαστο κομμάτι της προσωπικής του ταυτότητας, ουσιώδη ποιότητα του βίου του, όπως συνέβαινε με τους σταθμάρχες, τους κλειδούχους και τους μηχανοδηγούς του μακρινού παρελθόντος, οι οποίοι, χωρίς να διαθέτουν προηγμένα τεχνικά μέσα και παρά τις απαρχαιωμένες υποδομές (π.χ. μονή γραμμή), εγγυόνταν την ασφάλεια των μεταφορών, χάρη στη γνώση και την ευσυνειδησία τους. Προσέτι, η συμπεριφορά και των τριών σταθμαρχών που είχαν βάρδια το βράδυ του δυστυχήματος δείχνει ότι οι εν λόγω εργαζόμενοι, πιθανότατα, δεν έβλεπαν το επάγγελμά τους ως μια κοινωνική αποστολή ούτε αυτοπραγματώνονταν μέσω αυτού, αλλά εκτελούσαν τη δουλειά τους με μόνο κίνητρο τον βιοπορισμό, ήτοι ήταν, σύμφωνα με τη μαρξική ορολογία, αλλοτριωμένοι.

Κεφαλαιοκρατία και τεχνικό σύστημα

Το επόμενο βήμα είναι να αναζητήσουμε τα συστημικά αίτια που επάγουν την παρακμή της αρετής. Ο Μακιντάιρ -ο οποίος υπήρξε στρατευμένος μαρξιστής τις δεκαετίες του '50 και του '60, προτού μεταστραφεί στον αριστοτελισμό- υποστηρίζει πως, όταν η εργασία υποτάσσεται στο απρόσωπο κεφάλαιο, δεν εξυπηρετεί παρά μόνο τη βιολογική επιβίωση του εργαζομένου αφενός και τη θεσμοποιημένη απληστία του καπιταλιστή αφετέρου. Άρα

χαρακτηρίζεται από σχέσεις μέσων και σκοπών αναγκαστικά εξωτερικές στα αγαθά που επιδιώκει ο εργαζόμενος και, ως εκ τούτου, εξορίζεται από τη σφαίρα των *πρακτικών.*

Παρεμφερώς, η Σιμόν Βέιλ επισημαίνει: *«Πρέπει να αλλάξει το καθεστώς της προσοχής κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας, η φύση των κινήτρων που ωθούν στην υπερνίκηση της οκνηρίας ή της εξάντλησης -κίνητρα που σήμερα είναι ο φόβος και τα λεφτά- η φύση της υπακοής … ο πλήρης διαχωρισμός της ζωής στην εργασία και της ζωής στην οικογένεια».* Η Βέιλ θίγει ομοίως και το ζήτημα της μαθητείας, της μεταλαμπάδευσης της σοφίας του παρελθόντος, και της στοίχισης στην παράδοση. Το επάγγελμα, υπογραμμίζει, δεν υπολογίζεται πια από την άποψη της συλλογικότητας και της ιδιαίτερης λειτουργίας του: *«Η συντεχνία ήταν ένας σύνδεσμος ανάμεσα στους νεκρούς, στους ζωντανούς και στους ανθρώπους που δεν είχαν ακόμα γεννηθεί, μέσα στα πλαίσια κάποιας συγκεκριμένης εργασίας. Σήμερα δεν υπάρχει τίποτα που να είναι έστω και λίγο προσανατολισμένο προς αυτή τη λειτουργία. Ο γαλλικός συνδικαλισμός είχε ίσως, γύρω στο 1900, κάποιες προθέσεις προς αυτή την κατεύθυνση, που γρήγορα εξανεμίστηκαν».*

Ο Χάρτμουτ Ρόζα παρατηρεί ότι *«στην ύστερη νεωτερικότητα τα επαγγέλματα δεν εκτείνονται πλέον στο σύνολο μιας επαγγελματικής ζωής· οι δουλειές αλλάζουν με υψηλότερο ρυθμό απ' ότι οι γενιές».* Το φαινόμενο αυτό απορρέει από την «κοινωνική επιτάχυνση» (τεχνολογική επιτάχυνση κι επιτάχυνση της κοινωνικής μεταβολής), η οποία με τη σειρά της τροφοδοτείται από τον ανταγωνισμό. Σ' αυτό το συγκείμενο, το ατομικό «σχέδιο ζωής» και ο αυτοπροσδιορισμός που ριζώνει σε ισχυρές αξιακές κρίσεις υποκαθίστανται από ευέλικτες «περιστασιακές ταυτότητες» που πάνε με το ρεύμα: *«κάθε φορά που υπάρχει μια νέα, ελκυστική ευκαιρία, πρέπει να είναι κανείς έτοιμος να βουτήξει».* Επιπλέον, ο φρενήρης ρυθμός της καινοτομίας απαξιώνει αδιάκοπα την εργασιακή εμπειρία και υποσκάπτει τη μεταβίβαση γνώσεων από τη μια γενιά στην επόμενη. Τοιουτοτρόπως, μεταξύ άλλων, προκύπτει ένας

επιβλαβής, δυσλειτουργικός, και ενίοτε επικίνδυνος, «αποσυγχρονισμός» τεχνικού συστήματος και ανθρώπινου παράγοντα.

Περαιτέρω, η ευόδωση της αρετής του επαγγελματία προσκόπτει στην κεφαλαιοκρατική πραγμοποίηση, και δη στον μηχανοποιημένο κατακερματισμό της παραγωγικής διαδικασίας, ο οποίος διαρρηγνύει τους δεσμούς που πάλαι ποτέ συνέδεαν τα επιμέρους υποκείμενα της εργασίας σε μια κοινότητα. Όπως αναλύει ο Γκέοργκ Λούκατς, οι εργαζόμενοι μετατρέπονται *«σε απομονωμένα, αφηρημένα άτομα, τα οποία δεν συνέχονται πλέον άμεσα-οργανικά … αλλά η συναρμογή τους μεσολαβείται μάλλον σε όλο και πιο μεγάλο βαθμό αποκλειστικά από τις αφηρημένες νομοτέλειες του μηχανισμού στον οποίο είναι ενταγμένα».* Παρομοίως, ο Ζακ Ελλύλ σημειώνει πως ο καθένας εργάζεται πια στον περιορισμένο τομέα του και καταπιάνεται να βρει λύσεις σε πολύ συγκεκριμένα και εξειδικευμένα προβλήματα, δίχως να έχει συνολική εποπτεία του συστήματος. Από τον εργαζόμενο απαιτούνται επίκτητα προσόντα τεχνικής φύσης, κι όχι κάποια εξαιρετική νοημοσύνη, πολλώ δε μάλλον γενική μόρφωση. Με άλλα λόγια, ενώπιον της ολοκληρωτικής ποσοτικοποίησης, οι ποιότητες, και μάλιστα οι ανθρώπινες, καθίστανται αμελητέες. Όπως είχε ήδη διαγνώσει ο Καρλ Μαρξ: *«Δεν υπάρχει πια ζήτημα ποιότητας. Μονάχα η ποσότητα αποφασίζει για όλα».*

Ο Λούκατς υπογραμμίζει ωσαύτως ότι, με τον αυξανόμενο ορθολογισμό και τη μηχανοποίηση της εργασιακής διαδικασίας, η δραστηριότητα του εργαζόμενου χάνει όλο και πιο πολύ τον *πρακτικό* της χαρακτήρα και μετατρέπεται σε μια *ενατενιστική* στάση απέναντι σε μια μηχανική-νομοτελειακή διεργασία, σ' ένα έτοιμο-κλειστό σύστημα, αυτονομημένο και ανεπηρέαστο από τον άνθρωπο. Όθεν, μεταβάλλονται αυτές τούτες οι βασικές κατηγορίες της *άμεσης* σχέσης των ανθρώπων με τον κόσμο. Όπως είχε υποδείξει ο Μαξ Βέμπερ, η δια της επιστήμης και της επιστημονικά προσανατολισμένης τεχνικής νοησιοκρατική εκλογίκευση της ζωής *δεν* ισοδυναμεί με καλύτερη γνώση των βιοτικών συνθηκών της ύπαρξής μας, π.χ. των εργαλείων που

χρησιμοποιούμε στην εργασία μας. *«Τουναντίον, ο άγριος γνωρίζει ασυγκρίτως καλύτερα …».* Ας φανταστούμε λοιπόν τον σταθμάρχη Σαμαρά μπροστά στον «πίνακα τηλεχειρισμού» του Σταθμού Λάρισας, όπου απεικονίζονται *«με φωτεινές ενδείξεις διαφόρων χρωμάτων»* οι εισερχόμενοι και εξερχόμενοι συρμοί, οι αλλαγές, και οι χαράξεις διαδρομών. Μάλιστα, ο ισχύων κανονισμός κυκλοφορίας τού επέβαλλε *υποχρεωτικά* να προβεί σε *αυτόματη* χάραξη δρομολογίου, η οποία, άπαξ και λάβει χώρα, *δεν επιτρέπει* εφεξής χειροκίνητες παρεμβάσεις και τροποποιήσεις!

Το πόρισμα της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων

Είναι αξιοσημείωτο ότι και το πόρισμα της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων τονίζει τη σημασία του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημικών αιτίων που τον επηρεάζουν, προσεπικυρώνοντας αρκετούς ισχυρισμούς της ανάλυσης που προηγήθηκε.

Συγκεκριμένα, αναγνωρίζει ότι: *«Η Ευρωπαϊκή Ένωση από τη γέννησή της (ως ΕΟΚ) έχει ως συστατικό γενετικό υλικό τη φιλελεύθερη προσέγγιση για όλα σχεδόν τα οικονομικά ζητήματα, τη διαρκή τόνωση του ανταγωνισμού και το διαρκές άνοιγμα στον ανταγωνισμό κάθε σχεδόν δραστηριότητας (πλην της άμυνας). Στο πνεύμα αυτό και υπό τον ακραίο φιλελεύθερο οίστρο των αρχών της δεκαετίας του 1990 θέλησε να εισαγάγει τον ανταγωνισμό και στους σιδηροδρόμους. Θεώρησε μάλιστα ως προϋπόθεση και προαπαιτούμενο το διαχωρισμό (και στη συνέχεια τη διάσπαση) των δραστηριοτήτων που αφορούν τη σιδηροδρομική Υποδομή από εκείνες που αφορούν την Εκμετάλλευση – Λειτουργία».* Έτσι, *«ο ΟΣΕ με βάση το πδ 41/2005, υποχρεώθηκε σε διαχωρισμό δραστηριοτήτων, της διαχείρισης δηλαδή της σιδηροδρομικής υποδομής και της εκμετάλλευσης»*, ενώ *«με την έξοδο το 2008-10 από τον Όμιλο ΟΣΕ της εταιρείας Εκμετάλλευσης (ΤΡΑΙΝΟΣΕ, σήμερα Hellenic Train) και την πλήρη ιδιωτικοποίησή της (το*

2017) περιορίσθηκαν σημαντικά οι δίαυλοι συνεργασίας και συνέργειας ανάμεσα στην Υποδομή (ΟΣΕ) και την Εκμετάλλευση (Hellenic Train)». Έχουμε δηλαδή έναν ολοένα εντεινόμενο κατακερματισμό, ο οποίος υπαγορεύεται από τον ανταγωνισμό και το κυρίαρχο κοινωνικοοικονομικό μοντέλο. Ποιες είναι όμως οι επιπτώσεις στο έμψυχο δυναμικό;

Σύμφωνα πάντα με το πόρισμα: *«Το προσωπικό του ενιαίου ΟΣΕ είχε αγγίξει το 1984 τα 13.000 άτομα και μειώθηκε το 2007 σε περίπου 7.100 άτομα. Η μείωση προσωπικού συνεχίσθηκε σε οργανωμένη βάση μέχρι το 2010. Μετά το 2010 όμως έγιναν βίαιες μετακινήσεις-μετατάξεις εξειδικευμένου προσωπικού του ΟΣΕ σε Οργανισμούς (π.χ. νοσοκομεία) παντελώς άσχετους με το σιδηροδρομικό αντικείμενο. Έτσι, ο ΟΣΕ στερήθηκε τα στελέχη που είχε ανάγκη, χωρίς πρόνοια της Πολιτείας να αντικατασταθούν από νεότερα και εξίσου καταρτισμένα στελέχη… Πρακτικά την τελευταία δεκαετία το προσωπικό του ΟΣΕ ήταν περίπου στα ίδια επίπεδα και συστηματικά λιγότερο από το ½ του απαιτούμενου (σύμφωνα με εκτιμήσεις ανεξάρτητων προς τον ΟΣΕ διεθνών Αξιολογητών). Η αφαίμαξη αξιόμαχου δυναμικού από τον ΟΣΕ είναι μια από τις αιτίες μείωσης των επιπέδων ασφαλείας».* Ειδικότερα, το 2022 δούλευαν συνολικά στον ΟΣΕ μόλις 1000 εργαζόμενοι (οι 200 εξ αυτών με συμβάσεις έργου!), όταν το νέο οργανόγραμμα του Μαΐου του ιδίου έτους προέβλεπε *«αναγκαίο προσωπικό 2.182 άτομα, από τους οποίους στην υπηρεσία κυκλοφορίας 826 άτομα»*.

Οι εμπειρογνώμονες παραδέχονται πως *«οι εργαζόμενοι αποτελούν το μοναδικό και πιο ανεκτίμητο κεφάλαιο μιας επιχείρησης. Αυτό ισχύει περισσότερο για μια επιχείρηση έντασης εργασίας (όπως ο σιδηρόδρομος …), με τους εργαζόμενους να εργάζονται υπό συνθήκες ακραίας πίεσης, που απαιτούν και τεχνογνωσία και ψυχικές-βιολογικές αντοχές».* Η σοβαρή έλλειψη προσωπικού επιτείνει την πίεση και την υπερεργασία, με συνέπεια την καταρράκωση του ηθικού των εργαζομένων και την έλλειψη κινήτρων. Η μαθητεία, η μεταβίβαση της πείρας και της γνώσης από τους αρχαιότερους στους νεότερους σιδηροδρομικούς, η

εδραίωση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής ευσυνειδησίας, εν ολίγοις όλα όσα συγκροτούν την αρετή του εργαζόμενου, παρεμποδίζονται ή/και εκλείπουν ολότελα μέσα σ' ένα τέτοιο καθεστώς αποξένωσης, άγχους κι ανασφάλειας για το μέλλον.

Τέλος, *«η καθετοποιημένη οργάνωση του ΟΣΕ δεν αφήνει πολλούς διαύλους ώστε ένα πρόβλημα (ακόμη και σημαντικό) να φθάνει εύκολα και γρήγορα από το προσωπικό 1ης γραμμής στη διοίκηση».* Εδώ, βλέπουμε ένα βλαβερό αποτέλεσμα της γραφειοκρατικής, συγκεντρωτικής, μη δημοκρατικής οργάνωσης της εργασίας. Ο Κορνήλιος Καστοριάδης έχει γράψει για την απώλεια παραγωγής, τη δυσλειτουργία και την αδυνατότητα ορθολογικού σχεδιασμού που προκύπτουν από τη μη συμμετοχή των εργαζομένων στη διεύθυνση. Επεκτείνοντας τη σκέψη του, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η απουσία εργατικής αυτοδιαχείρισης συνεπάγεται ανάλογες δυσμενείς συνέπειες και στον τομέα της ασφάλειας.

Συμπεράσματα

Προς αποφυγή παρεξηγήσεων: Οι σκέψεις που εκθέσαμε ουδόλως αναιρούν ή απομειώνουν τις τεράστιες ευθύνες του Κράτους, και δη συγκεκριμένων πολιτικών προσώπων και κυβερνητικών παραγόντων, για το δυστύχημα, οι οποίες πρέπει να διερευνηθούν μέχρι τέλους και να αποδοθούν, τόσο σε πολιτικό όσο και σε ποινικό επίπεδο. Η παρουσίασή μας αποσκοπεί στα εξής:

Πρώτον, στο να δείξει ότι, τόσο το κυβερνητικό αφήγημα περί «ανθρώπινου λάθους», όσο και η μαχητική ρητορική της Αριστεράς και της Αναρχίας περί «κρατικού εγκλήματος», συνιστούν μάλλον απλουστευτικές, μονομερείς, (στη γλώσσα της εγελιανής διαλεκτικής) «αφηρημένες» προσεγγίσεις. Ασφαλώς, ο σταθμάρχης έκανε λάθος, πλην όμως, για ανυπέρβλητους συστημικούς λόγους, το λάθος τούτο δεν ήταν απλώς πιθανό, αλλά προδιαγεγραμμένο: αν δεν γινόταν απ' αυτόν, θα γινόταν, αργά ή γρήγορα, από κάποιον άλλον· αν δεν γινόταν το βράδυ εκείνο, θα γινόταν ένα

άλλο. Διότι ο σταθμάρχης δεν δύναται πια να είναι «ενάρετος», ακόμη και να το θέλει, όντας αλλοιωμένος από το τεχνο-καπιταλιστικό σύστημα κι εγκλωβισμένος σ' αυτό, αναγκασμένος να υπακούει στα κελεύσματά του εφ' όρου ζωής.

Δεύτερον, στο να αναδείξει τη σημασία του ανθρώπινου παράγοντα και να αμφισβητήσει την επικρατούσα ιδεολογική αυταπάτη, ότι η λύση του προβλήματος της ασφάλειας των σιδηροδρομικών μεταφορών έγκειται αποκλειστικά ή κυρίως στις (ομολογουμένως αναγκαίες) τεχνικές τελειοποιήσεις ή, ακόμη παραπέρα, στην ολοκληρωτική εκτεχνίκευση. Δυστυχώς, όπως διαγιγνώσκει ο Ελλύλ, *«το τεχνικό περιβάλλον μάς επιβάλλει να θεωρούμε τα πάντα σαν τεχνικά προβλήματα… ο τρόπος σκέψης μας σήμερα έχει την έντονη τάση να αντιμετωπίζει αυθόρμητα όλα τα θέματα και όλες τις καταστάσεις σαν ζητήματα Τεχνικής. Όταν δεν διαθέτουμε μια τεχνική προκειμένου να αντιμετωπίσουμε κάποιο διοικητικό ή ψυχολογικό ζήτημα, περιερχόμαστε σε αμηχανία. Είμαστε υποχρεωμένοι να ανάγουμε κάθε κατάσταση σε τεχνικούς όρους, έτσι ώστε να την κάνουμε όντως τεχνικό πρόβλημα».* Η Κυβέρνηση υπόσχεται την προμήθεια κι εγκατάσταση προηγμένων τεχνικών συστημάτων, και η Αντιπολίτευση την εγκαλεί για τις σχετικές ολιγωρίες και παραλείψεις της. Ωστόσο, όπως πολύ σωστά, κατά τη γνώμη μας, προειδοποιούν οι εμπειρογνώμονες, *«ο σιδηρόδρομος είναι ένα ανθρωποτεχνικό σύστημα που απαιτεί διαρκή και αποτελεσματική συνέργεια ανθρώπινου δυναμικού και τεχνολογικού εξοπλισμού. Και η καλύτερη τεχνολογία όμως μπορεί να αποδειχθεί μικρής χρησιμότητας και αποτελεσματικότητας αν δεν υπάρχει το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό που πρωτίστως πρέπει να πιστεύει σε αυτό που κάνει και στην αποστολή που του έχει ανατεθεί».* Επανερχόμαστε έτσι στο ζήτημα της «αρετής» του εργαζόμενου και των αντικειμενικών συνθηκών που την ευοδώνουν ή απεναντίας τη φαλκιδεύουν.

Εν τέλει, αγόμαστε σε μια καθαρά πολιτικής υφής διαπίστωση: ότι δεν αρκούν οι μερικές λύσεις, αλλά απαιτείται μια *συνολική* μεταμόρφωση της κοινωνίας, με άρση της κεφαλαιοκρατικής πραγμοποίησης, συνεταιριστικό τρόπο παραγωγής και δημοκρατική

οργάνωση της εργασίας, ώστε οι τεχνικές πρόοδοι να μην επιφέρουν την ατροφία και την ποδηγέτηση της ανθρώπινης νόησης και δημιουργικότητας, αλλά να αξιοποιούνται για την ελεύθερη και ανεμπόδιστη εκτύλιξη κι εκπλήρωσή της. Το έμψυχο δυναμικό δεν θα πάψει, ούτε και στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, να αποτελεί τον βασικό πυλώνα, όχι μόνο της ασφάλειας των σιδηροδρομικών μεταφορών, αλλά γενικώς των κοινωνικών υπηρεσιών: της παιδείας, της υγείας κ.λπ. Επομένως, οφείλουμε να καλλιεργήσουμε το έδαφος επί του οποίου η λησμονημένη «αρετή» των ανθρώπων, και δη των πάσης φύσεως επαγγελματιών, θα ανθίσει και πάλι.

** Ο Γιώργος Κρανιδιώτης σπούδασε Ιατρική και Φιλοσοφία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Είναι Διδάκτωρ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Ιστορία της Φιλοσοφίας (Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ). Εργάζεται ως ιατρός του ΕΣΥ. Από τις εκδόσεις «Νέον» κυκλοφορεί το βιβλίο του Δοκίμια για την ευθανασία, τη βιοηθική και τον θάνατο (Αθήνα, 2024).*

Βιβλιοπαρουσίαση: “Η ακύρωση του μέλλοντος” – Ελεύθερος κοινωνικός χώρος Αλιμούρα

Ο Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος Αλιμούρα σας προσκαλεί στην παρουσίαση του βιβλίου “Η ακύρωση του μέλλοντος”, του **Μάρκ Φίσερ** από τις εκδόσεις αντίποδες, την **Παρασκευή 21 Νοεμβρίου**.
«Προς το παρόν, η επιθυμία μας δεν έχει όνομα – αλλά είναι

πραγματική. Η επιθυμία μας αφορά το μέλλον μια διαφυγή από τα αδιέξοδα και την απέραντη έρημο των ατελείωτων επαναλήψεων του κεφαλαίου και προέρχεται από το μέλλον – εκείνο το μέλλον όπου νέες αντιλήψεις, επιθυμίες, γνώσεις θα είναι και πάλι δυνατές. Μέχρι στιγμής, μπορούμε να συλλάβουμε αυτό το μέλλον μόνο μέσα από αναλαμπές.
Είναι όμως στο χέρι μας να κατασκευάσουμε αυτό το μέλλον, τη στιγμή που -σε ένα άλλο επίπεδο- εκείνο ήδη κατασκευάζει εμάς: μια νέα μορφή συλλογικότητας, μια νέα δυνατότητα να μιλάμε σε πρώτο πληθυντικό. Κάποια στιγμή σε αυτή τη διαδρομή, το όνομα της νέας μας επιθυμίας θα μας φανερωθεί – και θα το αναγνωρίσουμε.» Τα είκοσι δύο κείμενα του Φίσερ που περιλαμβάνονται σε αυτό το βιβλίο, κείμενα για τον καπιταλιστικό ρεαλισμό και για τη μυστική θλίψη του 21ου αιώνα, αποτελούν μια αντιπροσωπευτική επιλογή από το έργο του, που οργανώνεται γύρω από τους άξονες της δυσφορίας, της κουλτούρας και της πολιτικής. (Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του βιβλίου)
• **Θα μιλήσει ο μεταφραστής του βιβλίου, Αλέξανδρος Παπαγεωργίου**

ΠΟΡΕΙΑ, 17 ΝΟΕΜΒΡΗ, 15:00, ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ(ΑΘΗΝΑ)

Μπροστά στον Πόλεμο
Ο επανεξοπλισμός της Ευρώπης, η συμμετοχή των «υπερδυνάμεων» σε πολεμικές συρράξεις, της Ρωσίας στην Ουκρανία, επί μια τριετία, και της Αμερικής στη Μέση Ανατολή, είτε με ευθείες επιθέσεις στο Ιράν είτε με αγκυροβολημένο στόλο στην ΝΑ Μεσόγειο και στη θάλασσα της Ν. Κίνας, η γενοκτονία στη Γάζα, οι σφαγές στο Σουδάν, μας αποκαλύπτουν ότι τα πολεμικά στρατόπεδα έχουν ήδη συγκροτηθεί και οι συζητήσεις ανανέωσης των εξοπλισμών επιβεβαιώνουν την επέκταση του μιλιταρισμού και στις κοινωνίες.
Ταυτόχρονα, σε παγκόσμιο επίπεδο τα αφεντικά αναδιανέμουν τις αγορές, τους ενεργειακούς κόμβους, την επέκταση της λεηλασίας

της φύσης με εξορύξεις παντού, επαναρυθμίζοντας την εμπορευματική παραγωγή σε μια διαδικασία συγκρότησης συμμαχιών. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα πράγματα παίρνουν το δρόμο τους, αφού τα κράτη και οι συνασπισμοί προβάλλουν την υπέρτατη μορφή βίας που έχουν συσσωρεύσει από το τέλος του τελευταίου πολέμου. Η προβολή του στρατού και των εξοπλισμών στο δημόσιο χώρο μετατρέπει εύκολα τον εθνικισμό σε μιλιταρισμό, σαν κυρίαρχη ιδεολογία, στοχεύοντας στον αφιονισμό ολόκληρης της κοινωνίας, προκειμένου να προετοιμάσει την στάση όλων μας απέναντι στα κανόνια.
Η εναντίωσή μας σε κάθε εθνικιστική και κρατική ιδεολογία θα έπρεπε να ήταν δεδομένη, λόγω του πανανθρώπινου αφηγήματός μας, αλλά δεν είναι, όπως δεν ήταν και στο ιστορικό παρελθόν, γι' αυτό σκοπεύουμε να την επαναλάβουμε. Παρά τις γενικόλογες διακηρύξεις που πηγάζουν απο ιστορικά ιδεολογικά αφηγήματα, η στάση μας «Μπροστά στον Πόλεμο» δεν υπήρξε αρκούντως αντιπολεμική, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων, που έμειναν συνεπείς με τα νοήματα της κοινωνικής επανάστασης.
Σε αυτές τις «πολεμικές» καταστάσεις αυτό που χαρακτήριζε και χαρακτηρίζει την πολιτική στάση της πλειοψηφίας του κόσμου είναι κυρίως ο στρατοπεδισμός και η παράταξη σε ευρύτερα κρατικά μιλιταριστικά πολεμικά μπλοκ. Προέρχεται αυτό από την έντονη πίεση που ασκεί η κυρίαρχη ιδεολογία (εθνοκρατισμός), εμφανιζόμενη ως καθολικό φαινόμενο, διαπερνώντας ακόμη και τις φαινομενικά αντίθετες ιδεολογικές συσπειρώσεις ή μήπως από τον φόβο απομόνωσης μπροστά στην ορμητική βαρβαρότητα του επερχόμενου πολέμου επιλέγοντας τη συμμετοχή σε αυτόν; Η γνώμη μας είναι ότι ισχύουν και τα δύο.
Βρισκόμαστε «Μπροστά στον Πόλεμο» δεν σημαίνει ότι βρισκόμαστε παραμονές του πολέμου, παρά την ένταση των περιφερειακών συγκρούσεων και την στρατοπέδευση. Ο χρόνος υπάρχει για να προετοιμαστούμε και να προετοιμάσουμε τα υποκείμενα, τα υποψήφια σφαγής, για μια άμεση ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΗ στρατηγική και δράση που να διαπερνά όλα ανεξαιρέτως τα σύνορα. Πράξεις και δράσεις σε αυτή την κατεύθυνση έχουν ήδη εκδηλωθεί είτε με τους λιμενεργάτες στον Πειραιά είτε με τους περίφημους λιμενεργάτες της Γένοβας, ενώ διάχυτο είναι το αντιπολεμικό κλίμα παντού.
Στη φετινή πορεία του Πολυτεχνείου αφού περάσουμε απο τη Βουλή και καταλήξουμε στην Πρεσβεία να καταλάβουν ότι είμαστε Ή με την κοινωνική επανάσταση ή με τον πόλεμο και τα στρατόπεδα

εξουσίας που αυτός δημιουργεί. Και αυτή τη φορά να το εννοήσουμε, κάνοντάς το κτήμα των αποκάτω.
Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας

ΠΟΡΕΙΑ, 17 ΝΟΕΜΒΡΗ, 18:00, ΔΟΜΠΟΛΗ(ΙΩΑΝΝΙΝΑ)

Για πάντα εξέγερση – Για πάντα intifada

52 Νοέμβρηδες μετά, το μήνυμα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου παραμένει επίκαιρο. Σε έναν κόσμο που οι δυνάστες του συνεχίζουν να κυριαρχούν, ενώ οι άνθρωποι της κοινωνικής βάσης απασχολημένοι με το κυνήγι της επιβίωσης, αδυνατούν να αντιδράσουν. Σε έναν κόσμο που εκατέρωθεν οι πολεμικές μηχανές, συνεχίζουν να σπέρνουν τον θάνατο και την καταστολή.

52 Νοέμβρηδες μετά, κοινό νήμα των δύο εποχών παραμένουν οι αντιπολεμικές κινητοποιήσεις. Δύο χρόνια και ένας μήνας έχουν περάσει λοιπόν, από την εισβολή της Χαμάς στα εποικιστικά κιμπούτς του Νότιου Ισραήλ, έκτοτε έχουμε δει να εκτελείται μια πραγματική γενοκτονία των παλαιστινίων από το ισραηλινό κράτος, με πρόφαση την διατήρηση της ασφάλειας του. Αυτή η διατήρηση της ασφάλειας φαίνεται να περιλαμβάνει ‘’ανθρωπιστικές δράσεις’’ όπως, μαζικοί βομβαρδισμοί κατοικημένων περιοχών, βασανιστήρια, στρατόπεδα εξόντωσης, εμπάργκο στην ανθρωπιστική βοήθεια, φυλακισμοί αλληλέγγυων εντός και εκτός Ισραήλ και ένα τεράστιο σύστημα προπαγάνδας που στόχο έχει την κυριαρχία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενός ισραήλ που λειτουργεί ως σταθεροποιητής και εκπρόσωπος των συμφερόντων της δύσης (και προπαντός της ελλάδας) στην περιοχή παρά ένας αιματοβαμμένος εισβολέας. Ακολούθησε μία

σειρά από κατάπαυση πυρών και ανταλλαγές ομήρων αλλά ο στόχος του Ισραήλ παρέμεινε ο ίδιος, η πλήρης εξόντωση των παλαιστινίων. Παράλληλα το κίνημα αλληλεγγύης συνεχίζει δυναμικά φτάνοντας να είναι αντιμέτωπο ακόμη και με τον ίδιο τον IDF. Προσπαθώντας να σπάσει το ναυτικό εμπάργκο που έχει επιβάλλει το Ισραήλ στην λωρίδα της Γάζας, ένας παγκόσμιος στόλος αλληλεγγύης έπλευσε αγέρωχος στην Ανατολική Μεσόγειο, σε μια πράξη αμφισβήτησης της κυριαρχίας του Ισραήλ. Μπορεί αυτή την φορά να μην κατάφερε κανένα πλοίο να καταπλεύσει στην αιματοκυλισμένη Γάζα, είμαστε σίγουροι όμως πως αυτο το κίνημα δεν θα σταματήσει μέχρι να πετύχει τον στόχο του, να φτάσει η ανθρωπιστική βοήθεια στα χέρια των παγιδευμένων παλαιστινίων.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι και η εξέγερση των φοιτητών το ‘73 έγινε σε μια εποχή μεγάλων αντιπολεμικών κινητοποιήσεων κυρίως όσον αφορά τον πόλεμο του Βιετνάμ. Τα αντιμιλιταριστικά και φιλειρηνικά συνθήματα κυριαρχούσαν στους τοίχους του κτιρίου Γκίνη. Οι φοιτητές εκείνης της εποχής, κατανοούσαν ότι όσο οι ισχυροί αυτού του πλανήτη επιδιώκουν να συγκεντρώσουν ακόμα περισσότερη εξουσία, τόσο θα τρέφονται τα κρατικά κανόνια με ανθρώπινες οβίδες. Την απάντηση στα πλάνα τον εξουσιαστών την έδωσαν όσοι παρέμειναν στο κτίριο Γκίνη παρά τις απαγορευτικές διατάξεις της χούντας. Η απάντηση αυτή; Εξέγερση : μαζική, αυθόρμητη, από τα κάτω, οριζόντια, ακομμάτιστη και στον πυρήνα της, αντιεξουσιαστική.

Αυτό που μπορούμε να καταλάβουμε από το πως συγκροτήθηκε αυτή η εξέγερση, είναι ότι σε περιόδους όπου η κρατική καταστολή αυξάνεται και το κυνήγι της επιβίωσης γίνεται η κύρια ασχολία των ανθρώπων, οι πιθανότητες αυθόρμητων και απρόβλεπτων εξεγέρσεων κλιμακώνονται. Στην δική μας εποχή οι ισορροπίες έχουν αλλάξει, έχουν γείρει προς μια ζωή στην οποία ο άνθρωπος, σε μια πλήρη εξατομίκευση του ατόμου στρέφεται προς την προσωπική ανέλιξη και στην αύξηση της παραγωγικότητας του. Πλέον αυτό που προβάλλεται ως ο ιδανικός τρόπος ζωής είναι το hustle και το grind. Τα διαδικτυακά και αλγοριθμικά προωθούμενα πρότυπα, συντελούνται από επίδοξους Andrew Tate

και εξυπνάκηδες entrepreneurs, που απευθυνόμενοι κυρίως σε άντρες, σου λένε ότι μπορεί τώρα να ψωνίζεις με το market pass αλλά άμα δουλεύεις αρκετά και άμα αδιαφορείς για τον διπλανό σου, τότε μπορείς και εσύ να ανελιχθείς σε αυτήν την κοινωνική σκάλα, συγκεντρώνοντας ένα πλεόνασμα άχρηστων αγαθών που παράγει ο μοντέρνος καπιταλισμός.

Όσο πιο έντονη γίνεται η επίθεση κράτους και κεφαλαίου απέναντι στο άτομο λοιπόν, τόσο πιο επιτακτικός γίνεται ο κοινωνικός έλεγχος από αυτό-οργανωμένα κινήματα και η αυτοδιαχείριση της ζωής γίνεται μονόδρομος. Οι μεγάλες αφηγήσεις τελείωσαν, το ίδιο και οι κυβερνητικές επιλογές και δρόμοι που θα μπορούσαν να δώσουν μία εφήμερη λύση. Είναι ευθύνη μας να αντισταθούμε στην καπιταλιστική βαρβαρότητα. Από τον αγώνα ενάντια στην υποτίμηση της ζωής μέχρι την κοινωνική διαχείριση της ενέργειας και των αγαθών• να συναντηθούμε στις συλλογικές διαδικασίες στους χώρους εργασίας και στο πανεπιστήμιο• να ξεκινήσουμε συνελεύσεις στις γειτονιές και στις πλατείες• να στελεχώσουμε τα σωματεία βάσης και τους κοινωνικούς μας χώρους. Να αποδείξουμε στην εξουσία ότι δεν υπάρχει ειρήνη, χωρίς δικαιοσύνη. Απέναντι στον εξευτελισμό και την υποτίμηση της ζωής μας, να φτιάξουμε την κοινωνία μας με τους δικούς μας όρους.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 73
ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ
ΚΑΤΩ Η ΕΞΟΥΣΙΑ

Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση

(Προκαπιταλιστικό) έγκλημα και τιμωρία σε ένα αόρατο χωριό

Του Νώντα Σκυφτούλη

Η ανατίναξη του άδειου σπιτιού στα Βορίζια είναι μία πρωτόγνωρη μεν αλλά ανώτερη μορφή κοινωνικού εγκλήματος. Ανώτερη ακόμη και από τον φόνο.

Ένα καινούργιο σπίτι νόμιμο πολεοδομικά, που δεν αμφισβητούνται οι κοινόχρηστοι χώροι και η γειτνίαση, έτοιμο να κατοικηθεί από μια συγκεκριμένη πυρηνική οικογένεια , αποτελεί το έδαφος για την παραγωγή και αναπαραγωγή ζωής με προοπτική ένα μακρινό μέλλον. Είναι το σταθερό σημείο ασφάλειας απέναντι στις ρευστές καιρικές συνθήκες της υπαίθρου που προκαλούν γενικευμένη ρευστότητα στην επιβίωση. Το σπίτι στο χωριό αποτελεί προσωπική και όχι ατομική ιδιοκτησία και μην την συγχέουμε με το “ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι σου”, προϊόν της μετακίνησης στις πόλεις με συνέπεια την εμπορευματοποίηση και να βρισκόμαστε με το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτησίας κατοικιών στην Ευρώπη. Ναι μεν ίδιο ήταν το κίνητρο αφού άνθρωποι από τα χωριά γέμισαν τις μεγαλουπόλεις αλλά οι συνέπειες είναι τελείως διαφορετικές.

Το έδαφος αυτό, όχι σαν ιδιοκτησία αλλά σαν ύπαρξη ζωτικών σχέσεων, ανατινάζεται με σκοπό το εκρίζωμα των χρηστών. Είναι με άλλα λόγια ένα είδος πραγματικού αφανισμού αφού αποκλείεται κάθε μορφή ύπαρξης στο συγκεκριμένο έδαφος.Τον αφανισμό με τα εκρηκτικά τον αποφάσισαν με βάση την ισχύ της βίας όχι η υποτιθέμενη “κοινότητα”!!!! αλλά η εξατομικευμένη βούληση του Δυνατού. Προφανώς, ο δράστης-ες είναι εκτός σημερινού κοινωνικού πλαισίου και πράγματι τέθηκαν εκτός.

Στη ζωή όπως και στη φύση υπάρχει πάντα ο πιο Δυνατός και αυτό ας το έχουν υπόψιν τους όλοι οι Δυνατοί.Υπό τις σημερινές

συνθήκες θέσμισης και νομιμότητας πως μπορούσε να λυθεί; Να καταγγείλουν στην αστυνομία; Το έκαναν, η αστυνομία να κάνει έρευνες, να τους συλλάβει, να δικαστούν, να κάνουν αγωγές να αποζημιωθούν, να επανορθώσουν τις ζημιές του σπιτιού και να μπει μέσα το ζευγάρι. Αυτή είναι η ρομαντική εκδοχή που την γράφουμε έτσι όπως θα γράφαμε για ένα έγκλημα προβλεπόμενο-συγκαιρινό. Αυτό αφορά έγκλημα πρωταρχικής συσσώρευσης των πολέμων.

Ούτε η αστυνομία, ούτε το κράτος μπορούσε να κάνει, ούτε και έκανε τίποτα. Σε αυτές τις περιπτώσεις άλλοι μπορεί να είναι αποτελεσματικοί, αρκεί να τους διακρίνει στοιχειώδης κοινωνική συνείδηση.Επί δύο σχεδόν μέρες οι θιγόμενοι του ανατιναγμένου σπιτιού βγήκαν με τα καλάσνικοφ και πυροβολούσαν από πάνω, από κάτω και από όλες τις μεριές του χωριού προς το σπίτι του υποτιθέμενου αυτουργού της ανατίναξης. Μέχρι που έκανε την έξοδο του Μεσολογγίου με τα γνωστά αποτελέσματα που έχουν αυτές οι έξοδοι.

Οι σφαίρες περνούσαν πάνω από τα κεραμίδια πάνω από τις στέγες και πάνω από τα κεφάλια όλων των χωριανών. Κανείς τους δεν άκουγε αυτές τις κατά ριπάς-κραυγές; Πως λουφάξατε έτσι ρε παιδιά; Αόρατο το χωριό.Πρόκειται για συνενοχή από φόβο που φτάνει στα όρια της δειλίας. Φυσικά, η καπιταλιστική εξατομίκευση έχει τεμαχίσει την κοινωνία αλλά υποπτεύομαι ότι προέρχεται από την βαλκανική καταγωγή μας πριν από τον καπιταλισμό.

Μόλις έγινε η ανατίναξη του σπιτιού την άλλη μέρα θα μπορούσε ο πρόεδρος της κοινότητας, ο Δήμαρχος της περιοχής μαζί με το συμβούλιο να καλέσει συνέλευση έξω από το καταστραμμένο κτίριο με πρόταση τη συλλογική ή με συλλογικό κόστος επιδιόρθωση των ζημιών. Και την επόμενη μέρα αν δεν έβγαινε ο προϋπολογισμός άντε να φέρουν στη συνέλευση και τον περιφερειάρχη. Με την απόφαση ότι το σπίτι αυτό τελεί υπό την προστασία της κοινότητας. Έτσι, τα πράγματα θα κυλούσαν αρμονικά και για το μέλλον. Διότι τώρα ακόμη και όλοι οι ένοχοι να δικαστούν δεν πρόκειται να καθίσει κανένας πάνω από 10 χρόνια, γιατί

πρόκειται για συμπλοκή και δικαστικά δεν βγαίνουν ισόβιες με τίποτα. Και τα 10 χρόνια περνάνε γρήγορα.

Στα Βορίζια είναι ευκαιρία να κάνουν συνέλευση, έστω και τώρα, και με αυτή την αφορμή και σε άλλα χωριά, όμως κι εδώ στην Αθήνα στην κάθε πολυκατοικία. Γιατί το κράτος έρχεται μετά και μπορούμε να μην το έχουμε καμία ανάγκη.